

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Knafljeva ulica 5/II., telefon 72

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 7-50 Din, polletno 15 Din, celoletno 30 Din; za inozemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun pošte hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.761.

Nezaslišan napad na ljudske šole v Sloveniji

Klerikalno-radikalno prijateljstvo občutijo tudi naše šole — Klerikalci bi pač radi imeli nevedno ljudstvo, ki bi jim bilo potem zvestejše

Spričo okrnjenega državnega proračuna, za katerega so z vso vnemo glasovali naši klerikalci, ko so bili v vladi z radikali, je prosvetno ministrstvo izdalo odlok, po katerem se ima okrniti cela vrsta osnovnih (ljudskih) šol v Sloveniji. Pri številnih šolah v Sloveniji se opustijo posamezni razredi in vzporednice.

To je nečuvjen napad na izobraževanje slovenskega ljudstva. Namesto da bi se v času, ko ves svet napreduje in se po vsem svetu žrtvujejo vedno večje vsote za ljudsko izobrazbo, naše šolstvo še izpopolnilo, pa se dogaja baš nasprotno. Klerikalcem bo to pač popolnoma prav, saj je znano že izpred vojne, koliko se je moralo šolstvo boriti proti klerikalnemu nazadnjaštvu, ki nikdar ni bilo naklonjeno ljudski izobrazbi.

Mnogokrat so se pred vojno nevedni ljudje strinjali z bojem proti šoli, toda po vojni je zavel drug naprednejši duh med našim ljudstvom in danes ve že vsak količkaj misleči slovenski človek, da bomo Slovenci kaj pomenili le, če bo prosveta med nami napredovala.

Okrnjenje ljudskega šolstva v Sloveniji, zaradi katerega bo prizadetih okrog 60 učiteljev in učiteljic, zagovarjajo klerikalci s trditvijo, da so imele prizadete šole premalo

otrok in preveč učiteljstva. To je zelo slab izgovor, kadar gre za ljudsko izobrazbo, za katero se pač mora čim več žrtvovati in za katero se nikdar preveč ne žrtvuje. Sicer pa ta klerikalni izgovor o premalem številu otrok niti povsod ne drži.

Res je, da ponekod neugodne razmere onemogočajo razširjenje šol. To pa še ne sme biti vzrok za okrnjenje drugih šol, in to tem manj, ker je dovolj učiteljstva, ki ga plačuje država in ne občine. Z okrnjenjem šol in odpustitvijo učiteljstva ne bodo naši kmetovalci plačevali prav nič manjšega davka, pač pa je Slovenija s tem prikrajšana na državnih izdatkih za šolstvo.

Kakor je podoba, klerikalcem kar žari lice od veselja, da je ljudsko izobraževanje v Sloveniji zadet tako močan udarec. Ali bodo sedaj klerikalci še povzdigovali do nebes visoko slovensko kulturo in izobrazbo, kateri so menda baš zaradi tega, ker se jim je videla previsoka, dali pošteno brco. Naše ljudstvo ima s tem napadom na slovensko šolstvo nov dokaz, da klerikalcem ni za preveč izobraženo ljudstvo, kajti zgodovina nam pokazuje, da se narodi v državah z visoko razvitim ljudskim šolstvom povsod otrsajo srednjeveškega klerikalizma.

Dosedanji program SLS med staro šaro

Po klerikalno-radikalni prijateljski pogodbi opusti SLS avtonomijo in separatizem — SLS se je prijateljsko zvezala s stranko, ki jo je prej obmetavala z očitki korupcije, framonstva in nasilja

O tako zvani blejski pogodbi, prijateljski pogodbi med radikali in klerikalci za dobo volitev in po volitvah, sklenjeni na Bledu med ministrskim predsednikom Vukičevićem in klerikalnim voditeljem dr. Korošcem, smo že pisali. S to pogodbo so klerikalci vrgli med staro šaro vse, za kar so se doslej borili in v kar so skoro vsa povojna leta polagali vse svoje sile.

Pokopana je njihova avtonomija, kateri so se s pogodbo slovesno odrekli. Klerikalci bodo takoj po volitvah v skupščini slovesno priznali Vidovdansko ustavo, o kateri doslej niso imeli niti ene lepe besede. Klerikalci so pozabili na svoje nekdanje grmenje proti radikalom, katerim so neštetokrat očitali korupcijo in izvor vsega zla, ter so se tesno zvezali z njimi.

Če bi mogli verjeti v iskrenost SLS, bi se prav za prav morali veseliti klerikalnega spreobrnjenja v vprašanju avtonomije in Vidovdanske ustave. Toda bridke izkušnje nas uče, da klerikalci lahko čez noč obrnejo plašč, ako jim kažejo strankarske koristi, ter se mirno prelevijo, kakor da se ni prav nič zgodilo. Mirno izdajo svoj program, brez razburjenja se zvežejo z vsakomur, ki bi jim pomogel do moči v Sloveniji proti napred-

nemu gibanju. Klerikalci brez nadaljnega označujejo slovenske naprednjake za frasonone ter naravnost v grozilih barvah slikajo med nevednim ljudstvom framonovski strah, sami pa so se mirne vesti vezali in se še vežejo z izrazitimi frasononi.

Kljub vsemu temu pa nadalje gonijo lajno o brezverstvu slovenskih naprednjakov in o nevarnosti za vero. Ta divna breznačelnost SLS v Sloveniji pač žanje uspehe, dokler je večina našega prebivalstva pod farovškimi komandami, ki drže naše preprosto in nepoučeno ljudstvo na vrvi, da se ne more duševno svobodno razvijati.

SLS je kapitulirala kakor svoječasno radičevci le zaradi strankarskih koristi. V vsej prijateljski pogodbi ni prav nič poskrbljeno za naše ljudstvo. Nič ni poskrbljeno za izenačenje in omiljenje davkov, ki je danes glavna zahteva z davki preobremenjene Slovenije. Sicer pa itak delajo račun brez krčmarja in ni prav nič verjetno, da bo ta prijateljska zveza dobila večino v državi in prevzela po volitvah vlado. Baš klerikalna zveza z radikali bo tisto, kar bo škodovalo klerikalni stranki in pri volitvah odvrnilo od nje številne njihove pristaše, ki so siti te breznačelnosti SLS

Izidi občinskih volitev minulo nedeljo

Z uspehom občinskih volitev, ki so se vršile v nedeljo 17. t. m., smo lahko prav zadovoljni. Vobče občinske volitve, ki so se vršile v zadnjem času, pokazujejo znaten napredek demokratičnih in drugih naprednih glasov ter padec števila klerikalnih pristašev. Le redke izjeme so občine, kjer so zabeležili klerikalci majhen napredek. Izidi občinskih volitev minulo nedeljo so naslednji:

Koroška Bela voli skupno 25 odbornikov. Leta 1924. je imela SLS 12 odbornikov, socialisti in demokratje pa na dveh listah skupno 13 odbornikov. Pri nedeljskih volitvah so združeni naprednjaki zopet pokazali lep porast, dočim so klerikalci nazadovali. Napredna delovna lista (SDS) je dobila 92 glasov in s tem 4 odbornike ter je napredovala od zadnjih volitev za 29 glasov. Socialisti so dobili 249 glasov in s tem 12 odbornikov; napredovali so za 89 glasov. SLS je dobila 182 glasov in s tem 9 odbornikov, dočim je pri zadnjih volitvah imela 12 odbornikov. Občina, ki je bila v rokah napredne koalicije, je s tem dokazala, da uvaža dobro prizadevanje naprednjakov za splošno blagostanje in da zaupa svoji dosedanji večini.

Breznica voli skupno 17 odbornikov. Do sedaj so imeli klerikalci 13 odbornikov, ostali naprednjaki, pa 4. Pri nedeljskih volitvah so volili tudi tukaj pokazali svoje napredno mišljenje, tako da je prva lista (SDS) dobila 57 glasov in 3 odbornike, druga lista (socialisti) 75 glasov in 4 odbornike; SLS pa je imela dve listi, na kateri je skupno dobila 172 glasov in s tem 10 odbornikov. Naprednjaki so od prejšnjih 4 mandatov prišli na 7 odbornikov, to je napredovali so za cele 3 odbornike, dočim so klerikalci od 13 padli na 10 odbornikov.

Ljubno voli skupno 9 odbornikov. Pri zadnjih volitvah je občina imela 7 odbornikov in so imeli klerikalci 4, naprednjaki 3. Pri nedeljskih volitvah pa je SLS na dveh listah skupno dobila 55 glasov in 5 odbornikov, SDS pa 43 glasov in s tem 4 odbornike. Vzlic vsemu pritisku s strani SLS so naprednjaki vztrajali.

Gorje ima 25 odbornikov, ki so bili do sedaj razdeljeni takole: naprednjaki 11, SLS 14. Zadnje občinske volitve so pokazale lep napredek naprednjakov. Dobili so namreč socialisti, demokratje in SKS skupno 12 odbornikov, SLS pa 13. Da se niso poslednji dan klerikalci poslužili najinfamnejših laži, ki so jih širili potom letakov, za kar bodo gospodje dajali odgovor pred sodiščem, bi občina sigurno prešla v napredne roke.

Lancovo. Kljub vsemu naporom radovljiškega dekana, katerega občina Lancovo prav nič ne briga, je pri nedeljskih občinskih volitvah zmagala SDS, kateri pripadajo uglednejši domači mošje in fantje. Napredni občani, ki so siti vsiljivosti klerikalcev in tistih samostomežev, ki se v strahu pred SDS zvežejo s klerikalci, so storili svojo dolžnost in odločno nastopili ter si zagotovili naprednega župana, za katerega vemo, da bo vredno vodil lancovsko občino. Dobila je SDS od 9 odbornikov 5 in če bi ne bilo nekaj

zamučnikov, bi jih bila lahko imela 6. Živela napredna lancovska občina!

Begunje na Gorenjskem. Pri nedeljskih občinskih volitvah je dosegla lista SDS pet odbornikov, klerikalna pa štiri. Kljub besni agitaciji in grdim «Domoljubovim» napadom na dosedanjšega župana so šli naši volilci na volišče in izrekli zaupnico napadenemu županu za njegovo neumorno delovanje. Samostojneži niso postavili liste ter so izvajali abstinenco, pri čemer so jim nasedli tudi nekateri naprednjaki. Vse popoldne je bil zbran klerikalni tamburaški zbor v veselem pričakovanju pri «ta domačem» in sadjevju. Po znanem izidu volitev pa so se na mah raztepli. Zmaga je zopet pokazala, da naša občina je in ostane napredna. Napredni odborniki hočejo dokazati z delom, da jim je za napredek in gospodarsko povzdigo vse občine. Našim volilcem pa vsa čast in zahvala!

Žirovnica. Zadnje nedeljo so se vršile pri nas občinske volitve. Do sedaj so imeli klerikalci skoro izključno vso upravo v rokah. Pri zadnjih občinskih volitvah so dobili združeni demokratije in socialisti komaj štiri odbornike, pri sedanjih pa so klerikalci komaj še zmagali. Od strani klerikalcev se je izvajal strašen teror. Ako bi se hotela naša stranka posluževati takih sredstev, bi bil rezultat, ki je za nas povsem zadovoljiv, še mnogo ugodnejši. Dejstvo je, da mnogo naših pristašev ni šlo volit, medtem ko so klerikalci spravili vse do zadnjega svojega moža na volišče. Do sedaj so se volitve pričele takoj po prvi maši; sedaj, ko so videli, da čaka neprimerno veliko število naprednih volilcev, so uganili, da se morajo volitve pričeti šele ob 8. zjutraj. Zadnji večer pred volitvami je dal tukajšnji kaplan utihotapiti v vse hiše pamflet, češ, da gre v prvi vrsti za prihranitev stroškov občini za občinskega tajnika in podobno. Lagali so na vse pretege, kljub temu pa so zmagali komaj z enim odbornikom. Napredna lista je napredovala od oblastnih volitev skoro za 20 glasov; prav tako lepo napreduje tudi delavska stranka. Z opozicijo bodo morali računati sedaj tudi klerikalci, ker je dovolj močna, da ne bo mogla iti klerikalna večina preko nje. Napredek je torej viden tudi pri nas kakor po vseh ostalih občinah na Gorenjskem. Razmerje glasov kaže, da se v naši občini dani.

Ivan Albrecht:

Skrivnost sv. Barbare

(Konec.)

Kakor roganje vruga samega je občutila Neža njegov besni smeh. Potrta in ponižana, do smrti preplašena in popolnoma uničena se je naslonila na vlažno borovo deblo, in v bridkih solzah skušala utopiti svojo zablodo...

XV.

Medtem ko je Neža obupno ihtela, je znižal Kozma domov. Ko je bil v bajti sam in na varnem, ga je šele popolnoma premagalo veselje.

«Avša neumna,» je modroval sam s seboj, «misli, da je Kozma res tako bebast, da bo delal pokoro zanj! O, Neža, ne boš! Sama je hotela imeti Agato brezumno, jaz pa sem jo samio mimogrede malce zmedel, samo toliko, da sem jo ostrašil. Kako se zdaj izmota zaljubljena Neža, to je njena stvar! Kako želi dobiti Jošta, tudi! Kar sem storil jaz, sem na njen ukaz, ona naj gleda!»

Ob takem modrovanju je bil vidno zadovoljen sam s seboj. Stokrat in stokrat si je ponavljal isto in se samozavestno hihital. Potem je še dalje predel:

«Moja pa je — skrivnost svete Barbare! Kakšno sem stuhla! O, le čakajte, ljudje, boste videli, kdo je Kozma, coperniški sin! Kako je vse bežalo, kadar sem rogovilil po bajti! Še Jošt, o! ta junaški Jošt se je preplašil! In moja nisima, o! mojapisma privedejo Agato

Seja ljubljanske oblastne skupščine

Ljubljanska oblastna skupščina se je v torek dopoldne sestala v dvorani mestnega magistrata h kratki formalni seji. Zanimanje javnosti je bilo neznatno. Navzočih je bilo 50 poslancev.

Predsednik dr. Natlačen je najprej omenil, da bo zasedanje prav kratko. Oblastna skupščina ima rešiti nekatere nujne zadeve, predvsem

zadevo prevzetja Kranjske hranilnice,

v zvezi s katero je oblastni odbor predložil osnutek pravilnika oblastnega denarnega zavoda, ki se naj tudi v bodoče imenuje Kranjska hranilnica. Osnutek je odkazal v razpravo finančnemu odseku.

Dalje je bila odkazana finančnemu odseku v pretres

uredba glede pobiranja oblastne takse od kinematografskih predstav.

V območju ljubljanske oblasti se pobira že od vštete 25. junija t. l. od vstopnic za kinematografske predstave kot oblastna taksa 50odstotni pribitek na zadevne državne takse. Takso je 4. junija t. l. že odobril finančni minister. Te takse so prosti kulturni filmi, ki jim ta značaj brezprizivno predhodno prizna od oblastnega odbora za to določeni cenurni organ.

Predsednik je dalje odkazal odseku za trgovino in obrt skupščini došli predlog Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani

glede ustanovitve obrtnega muzeja.

V nadaljnjem je predsednik prečital predloge, ki se nanašajo

na popravo cest, prevzem občinskih cest kot deželnih, gradbo mostov in napravo raznih napajališč in popravo hudournikov kakor tudi na podelitev podpor raznim gospodarskim zadrugam.

Predlogi so bili odkazani posamnim odsekom, tako odseku za kmetijstvo, za javna dela ter odseku za prošnje in pritožbe.

Na skupščino je došlo več peticij. Mestno županstvo v Trzinu predlaga, naj bi se ustanovila strokovna tkalska šola v Trzinu, oziroma naj bi se pri ustanovitvi take strokovne šole v prvi vrsti upošteval Trzin. Predlog je bil odkazan odseku za trgovino in obrt. Slovenska dijaška zadruga v Pragi je prosila za podporo. Prošnja je odkazana odseku za prošnje in pritožbe. Podpora je zaprosil tudi Savez streljaških družin v Beogradu, kar je bilo tudi odkazano omenjenemu odseku. Društvo kmetijskih in gozdarskih uradnikov kraljevine SHS v Osijeku je na skupščino naslovilo protest proti imenovanju kmetijskih nestrokovnjakov na mesta, kamor spadajo le kmetijski strokovnjaki-agronomi. Protest je odkazan odseku za kmetijstvo.

Ob zaključku je predsednik naznanil, da se bo vršila prihodnja plenarna seja danes v četrtek 21. t. m. ob 8. zjutraj z naslednjim dnevnim redom: a) poročilo predsedstva; b) poročilo finančnega odseka in c) poročilo odseka za javna dela.

Na četrtekovi seji bo prišel najbrž v razpravo tudi

osnutek uredbe glede pobiranja posebnih prispevkov za vzdrževanje javnih samoupravnih cest in potov ter cestnih naprav.

Po tej uredbi se bistveno izpremene določbe cestnega zakona. Po novi uredbi sme vsakogar, ki s tovorno ali osebno vožnjo izredno izkorišča in s tem prekomerno kvari javne samoupravne ceste, pota in naprave na njih, pritegniti odbor one samoupravne edinice, kateri je poverjena uprava teh občil, k plačilu posebnega prispevka za popravo in vzdrževanje poškodovane cestne proge. Posebni prispevek se bo odmerjal na podlagi od oblastnega odbora odobrene tarife po kilometru in toni, kakor bo to določila vsaka samoupravna edinica za ceste v svojem območju.

Po vsej Sloveniji gre glas: Le „Domovina“ je za nas!

k meni, ali pa v kloster! Ne boš je imel, ljubi Jošt, na tem svetu nikoli!»

Z zlobnim nasmeškom je jel sestavljati Kozma novo pismo, da bi ga v ugodnem trenutku spet podtaknil v kipec sv. Barbare. Sklenil je namreč, da pojde pod noč znova rogovilit v Repinkino bajto.

«Na pol pota ne odjenjam!» si je slovesno zatrdil in se vztrajno lotil svojega posla. —

Agata in Krasinka sta ves božji dan ždeli skupaj. Krasinka je bila v skrbeh za sina, obenem pa se je tudi bala za Agato, ki jo je vzljubila liki lastno hčer.

«Jaz ne morem verjeti, naj reko ljudje, kar hočejo, jaz ne verjamem —»

«Ne veste, mati, kako mene to boli,» je tarnala Agata, «da moram biti prav jaz tako nesrečna!...»

«Veš kaj —»

Agata je prisluhnila, Krasinka pa si ni upala prav na dan z besedo.

«Agata —»

Dekle je pogledalo. Nada in bojazen sta žareli v tem pogledu.

Nato je začela Krasinka:

«Jaz mislim, kaj, ko bi šli obe k gospodu vikarju za svet —»

«Sama sem že mislila na to —»

«Še Jošta pokličem in mu povem,» je veselo povedala Krasinka in odšla klicat sina.

Jošt je bil tako utrujen, da je kljub razburjenosti zadremal na svišlih. Dokaj časa je trajalo, preden ga je mati mogla popolnoma predramiti. Šla sta v hišo, kjer sta mu z Agato razodeli skupno namero.

«Danes še nikar,» je branil Jošt. «Jaz vem zdaj že toliko, da čisto nič več ne dvomim. Davi, ko sem šel domov, sem zalotil Kozmo v Mejačevem kozolcu.»

Agata je zastrmela, Jošt pa je nadaljeval: «Meni se kar tako svita. Svetniki in svetnice ne varijo strupov, tudi pokojni ne pišejo pisem.»

«Misliš, da,» je z novo nado skušala Agata.

«Zdaj še ne rečem nič! Počakajta do drevi,» je dejal Jošt, «samo molčita!»

Še pred mrakom je odšel Krasinov v Repinkovo bajto. Ogledal se je na vse strani, če ne preži morda kje kdo nanj; ko pa se je prepričal, da je neopažen, se je zavihtel v podstrešje, zadelal vse line in odšel po stopnicah, ki jih je odmaknil za seboj, v vežo. Zaklenil, zapahnil in še s šaro zastavil je prednja in zadnja vrata, odšel v sobo, dobro zaprl in zadelal vsa okna tu in v čimnati, nato pa se je stisnil za peč in čakal. Minila je ura za uro, toda ganilo se ni nič. Proti ponoči je že bilo, ko zasliši Jošt nekakšno škrebaje in premetavanje. Zdrzne se in čaka. Rogoviljenje narašča, vmes je čuti čudno sikanje, kakor da besne modrasi po podstrešju.

«Križ božji,» misli Jošt, «naj pride, kar hoče. Odločiti se mora: ali jasnost ali smrt!»

Godrnjanje, stokanje in premetavanje je vedno silnejše. Naenkrat topo nekaj telebi v vežo, potem še enkrat! Hip nato zapazi Jošt, da leze proti omarici, kjer stoji kipec svete Barbare, čudna pošast. Zdi se mu, da je ženska; kajti čuti je, kako se plazi obleka po

Politični pregled

Blejski dogovor med vladnimi radikali in klerikalci daje sedaj našim politikom največ snovi za ugibanje in razgovarjanje. Davidovičevim demokratom, ki so z radikali v vladi, pa še posebej povzroča neprijazno razpoloženje proti njihovim zaveznikom. V nedeljo je imel na zborovanju davidovičevcev za beograjsko okrožje

Davidovič velik govor, v katerem je ostro nastopal proti vladi.

Dejal je, da se narodne pravice naravnost hajduško teptajo. Do sedaj so se zakoni premalo upoštevali, ustava se ni izvajala. V državi, kjer ni spoštovanja zakonov in ustave, je težak napredek. Dalje je rekel Davidovič:

«Nespoštovanje zakonov čutimo tudi pod sedanjjo vlado.»

Vi ste čitali, da je potoval predsednik vlade po Bosni, Sloveniji in Hrvaški ter dajal nasvete, koga naj volijo za svojega poslanca. Ako bi dajal nasvete svojim prijateljem, bi mu odpustili, toda on je dajal nasvete — policijskim uradnikom.»

S tem Davidovič, katerega stranka je v vladi,

svojim zaveznikom naravnost očita volilna nasilja.

V nadaljnjem govoru je Davidovič zahteval svobodne volitve ter je bil za prekinjenje zveze z radikali, ako vlada ne bo ubrala druge poti.

Spričo tega govora je prišlo do zelo napetih odnošajev med vukičevci in davidovičevci.

Vukičevci radikali so bili zelo ogorčeni zaradi tega napada in so zahtevali od davidovičevskih ministrov pojasnila in zadoščenja. Spričo nevdržnosti položaja se je zunanji minister davidovičev dr. Marinković, ki je baš prispel z Bleda, podal takoj v Skopje na razgovor z ministrskim predsednikom Vukičevcem. Podoba je, da se dr. Marinković ne strinja povsem s šefom svoje stran-

ke, dočim je davidovičevski minister Šumenković zopet odobral Davidovičev nastop.

Davidovičevski ministri so vobče v veliki zagati in

je vprašanje, ali bo med davidovičevskimi ministri povsem prodrlo Davidovičevo naziranje.

Pozornost vzbuja dejstvo, da se dr. Marinković pred odhodom v Skopje ni sestal s šefom Davidovičem in tudi ni prisostvoval pondeljkovim posvetovanjem demokratičnih ministrov. Po povratku dr. Marinkovića se bo vsekakor moralo razčistiti tudi napeto razmerje v davidovičevski stranki.

Blejski pogodbi v splošnem ne pripisujejo znatnejšega pomena. Davidovičevci jo smatrajo

za priznanje slabosti vladnih radikalov, na drugi strani pa kot sredstvo za izsiljevanje proti Davidovičevim demokratom. Eden vodilnih politikov Davidovičeve stranke je izjavil:

«Nič ni lažjega kakor doseči pogodbo z dr. Korošcem, ki stopi brez ozira na načela in program v vsak blok, od katerega si obeta koristi.»

Dr. Korošec je sklenil pogodbo s politikom, ki osebno ničesar ne pomeni. Kdo ve, kdo bo dobil večino pri volitvah? Vukičevci je ne bo imel, ker mi z njim gotovo ne bomo šli. Zelo je otročje, če se dr. Korošec hvali v Sloveniji, da bo takoj po volitvah stopil v vlado.

To je pač samo dokaz, da dr. Korošec pri ljudstvu zelo slabo stoji.»

Zanimiva je ta izjava vodilnega davidovičevca, ki se je pač naučil spoznavati naše klerikalce, ko so bili Davidovičevi demokrati z njimi v zvezi. Slovenske klerikalce odklanjajo celo njihovi hrvaški somišljeniki.

Naša SDS pa ostaja neomajna in **se samo za strankarske koristi ne veže z nikomur,**

tudi ne s sorodnimi Davidovičevimi demokrati, ker so se ti zvezali z radikali v volilno vlado in so torej delno odgovorni za radikal-

ske volilne manipulacije. Morda bo prišlo do zveze z davidovičevci po volitvah. Že danes se vidi, da bo SDS baš zaradi tega, ker ne mara vezanja z raznimi strankami samo zaradi strankarskih koristi, močno napredovala. Načelna in programska značajnost SDS bo v naše vrste privabila vse razumne volilce širom države, ki vedo, da nekaj pomeni le tista stranka, ki ne prodaja svojih idealov za skledo leče.

Od zunanjih dogodkov je predvsem omeniti **komunistično revolucijo na Dunaju,**

ki so jo deloma podpirali socialisti. Do revolucionarnih izgrediv je prišlo v petek, in sicer so se začeli z demonstracijami pred sodiščem, ker so bili pred poroto oproščeni trije nacionalistični (hakenkreutzlerski) morilci. Zgodilo se je takole: Dne 30. januarja sta se vršila v Schattendorfu na Gradiščanskem istočasno dva shoda najhujših nasprotnikov: fašističnih frontnih bojevnikov (hakenkreutzlerjev) in socialistične brambne zveze. Prišlo je do spopada in trije hakenkreutzlerji so brez povoda streljali ter usmrtili nekega invalida in nedolžnega otroka.

Oprostitev teh morilcev je **razburila delavske množice, ki so čakale na izid sodbe.**

Demonstranti so navalili na justično poslopje, razdejali vse pohištvo in zažgali, da je vse poslopje zgorelo do tal. Nemiri so zavzemali vedno resnejši obseg, prišlo je do streljanja med policijo in demonstranti, ki so policijo ukrotili, a vojaštvo, ki je bilo poslano na pomoč, je prestopilo k demonstrantom. Tako so za nekaj dni zavladovali na Dunaju revolucionarji, dokler ni vojaštvo z dežele udušilo revolucijo.

V nedeljo je bila revolucija že končana.

Prav tako se je končala prometna stavka, zaradi katere je bila Avstrija nekaj dni odrezana od vsega sveta. Žrtve, ki so jih zahtevali krvavi poulični boji, so zelo velike. Število mrtvih je znašalo do pondeljka 83, a se je gotovo še povečalo, ker so težko ranjeni umirali po bolnicah. Vseh ranjencev je okrog 1000. Sedaj je v Avstriji upostavljen zopet mir. Sodi se, da bo zaradi teh dogodkov morala avstrijska vlada odstopiti.

tleh. Tedaj se opogumi, plane kvišku in zakriči na ves glas:

«Vsi dobri duhovi hvalijo Boga; zakaj ga pa ti ne?»

Zdajci pošast strahovito zarjove in plane proti vratom, Jošt pa se požene za njo in zaseže v veži pohabljenca!

«Ti, tak ti si! Oj, ti pokveka zavržena, zdaj te imam!»

Vleče ga v sobo, našge luč in se mora smežati. Kozma trepeče pred njim v Repinkini obleki. Tako je prestrašen, da v prvi grozi ne more izustiti nobene besede.

«Kar pojdi, greva zdaj k nam, da pokažem Agati, v kakšni podobi se muči njena mati!»

Kar ne more se potolažiti Jošt, tako je jezen in vesel obenem.

«Čakaj, spak hudobni! Jaz ti pokažem skrivnost svete Barbare! Za to šalo boš delal pošteno pokoro!»

Kozma mre od strahu.

«Neža,» cvili, «Neža je kriva!»

«Katera Neža?»

«Mejačeva!»

Jošt se s studom zgrozi, Kozma pa mu začne pripovedovati vse od začetka do kraja, tako da se zdi Joštu kakor strašen, bloden sen.

Kakršen je, odvede Jošt pohabljenca domov, kjer se materin in Agatin strah kmalu spremeni v veselje.

Ko se zdani, pošlje Jošt po orožnike, ki kmalu pridejo in po kratkem zaslišanju odpeljejo vklenjenega pohabljenca v zapor, za njim pa še ponosno Mejačevo Nežo.

Strašno je završelo po vsem Vrhpolju, ko so ljudje izvedeli, kaj se je nazadnje izmotalo iz skrivnosti svete Barbare...

Po zdravniški preiskavi so oddali Kozma v blaznico. Neža pa je bila obsojena zaradi sodelovanja pri poskusu umora, trajnega oškodovanja človeškega zdravja, zaradi smenjenja in zlorabe verskega čuta na dolgo-trajno ječo...

Repinova Agata se je vrnila domov, ko pa je minilo leto žalovanja, je v srečnem zakonu postala Joštova žena.

*

Kdor pride o vseh svetih na pokopališče v Vrhpolju, lahko zagleda lep kamenit nagrobni spomenik. Napis na križu pove, da tu počiva Terezija Repinova. Dan rojstva in smrti je že nečitljiv, pač pa je še dobro ohranjena letnica smrti 1872. Spodaj v podstavku je omarici podobna vdolbina, zastrta s steklom. V tej vdolbini vidi obiskovalec pokopališča porcelanasti kipec svete Barbare, kakor je opisan v naši povesti. Spodaj je še dokaj čitljivo ohranjen napis:

Sv. Barbara, prosí za nas
zdaj in ob naši smrti uri, Amen.

Še lani sta na tem grobu prižigala lučke častljiv starček in starka, Jošt in Agata, ki sta bila postavila pokojni Repinki spomenik. Mnogo sta doživela, mnogo pretrpela v življenju; troje sinov jima je odnesel vojni vihar, vendar sta še čila za njiju častljiva leta. Kljub sivi starosti je ohranila Agata še toliko potez lepote na obrazu, da človek že na prvi

pogled spozna: «To je morala biti krasotica!» Še epša pa je njena verna zvestoba; kajti še zdaj, po tlikih letih, ljubi svojega moža z nezmanjšano ljubeznijo. Žar telesa je sicer ugasnil, zato pa tem topleje gori ljubezen v njeni čisti duši...

Tudi Jošt je kakor hrast! Pošten in bister, da ga občuduje in spoštuje, kdor ga spozna. Ko sem ga vprašal, zakaj je baš kipec svete Barbare vdolan v križ njegove pokojne tašče, mi je povedal zgodbo, ki sem jo zdaj zapisal v Agatin in njegov spomin.

Služkinja Marička.

Gospodinja (napram prijateljici): Naša služkinja Marička je strašno bitje; vsak dan razbije kakšen krožnik.»

Prijateljica: «Kako dolgo pa je že pri Vas?»

Gospodinja: «Saj lahko izračunaš. Imela sem 50 krožnikov, sedaj jih je pa še 40...»

Novi klobuk.

Janez: «Salament, kedaj si pa prišel do tako finega klobuka?»

Gašper: «Veš, kupil sem ga že leta 1919. Naslednje leto sem ga dal čistiti in leta 1921. sem mu dal nov trak. Potem sem vedno skrbno ravnal z njim, skrtačil sem ga vsako jutro in sem ga dal nato še dvakrat očistiti, včeraj sem ga pa v kavarni — zamenjal...»

Od nje je odvisno.

Gospodična (po operaciji na stegnu napram zdravniku): «Kaj se bo rana videla?»

Zdravnik: «O, to bo odvisno samo od Vas, gospodična...»

DOPISI

CERKNICA. (Napredna zmagaja.) Pri občinskih volitvah v Cerknici so lepo zmagali naprednjaki. SDS je dobila 206 glasov in 9 mandatorov, SKS 128 glasov in 6 mandatorov, klerikalci pa 233 glasov in 10 mandatorov. Cerknica je torej navzlic ljutemu naporu klerikalcev ostala trdno v naprednih rokah.

ZBELOVO-LOČE. Dne 11. t. m. je priredilo tamburaško društvo «Dravinja» podoknico gospodu Henriku Wallandu, gostilničarju in mesarju v Ločah, v proslavo njegovega godu. G. Walland je društvo prav lepo pogostil ter mu obljubil še nadalje svojo naklonjenost in gmotno pomoč, za kar mu bodi največja hvala. Neomenjeno pa ne sme ostati ob tej priliki dejstvo, da je društvo, ki je nestransko ter ustanovljeno v idealnem cilju, da dvigne izobrazbo tukajšnje okolice, v svojih stremljenjih osamljeno; bojkotira se vsaka njegova prireditev in ni čuda, če upada agilnemu vodstvu in članom pogum in se jih loteva malodušnost. Godba je vendar mednarodna, pa naj bo tudi na «windische hölzerne Instrumente», kakor se je blagovolil izraziti te dni neki loški mogotec, ki pa še ni za te lesene inštrumente prispeval niti pare. Gospoda, živimo skupaj, Vi gotovo več od nas kakor mi od Vas, zaradi česar je gotovo bolj na mestu prijateljstvo kakor preziranje.

OSELICA. V zadnji številki «Domoljuba» piše neki dopisnik iz našega kraja, da je «Domovina» lagala, ko je enkrat pisala, da je dr. Žerjav izposloval 500.000 Din podpore za poplavljenca v letu 1925., drugič pa, da le 40.000 Din, tako da se je ta znesek znatno znižal. Iz tega se vidi, da «Domoljubov» dopisnik sam ne ve, kaj piše, saj je v eni prejšnjih številki «Domoljuba» sam priznal, da je dr. Žerjav izposloval državno podporo v znesku 500.000 Din, od česar baje občina Oselica ni nič prejela. Ker se mu je v «Domovini» pojasnilo, da so občani občine Oselice, ki so bili v večji meri oškodovani, dobili nad 40.000 dinarjev podpore ter so bili podpore deležni tudi vaščani vasi Podgore, je torej «Domovina» pisala resnico, dočim «Domoljub» laže, da vaščani vasi Podgore niso nič dobili od omenjene podpore. Dalje poziva dopisnik, naj gre, kdor bi rad poznal delo oblastne skupščine, k poslancu gosp.

Uršiču, ki mu lahko pokaže uspehe tega dela. Morda je dopisnik pri njem na domu videl kakšne uspehe, drugod po dolini jih ne vidimo. O delu v oblastni skupščini je nam že itak znano, da oblastni odborniki že od 1. marca dobivajo prav lepe nagrade. To je delo za kmeta in za znižanje davkov, o katerem je «Domoljub» toliko pisal, ko je stopila SLS v vlado. Zgodilo se je baš nasprotno. O tem se lahko vsakdo sam prepriča, ako primerja, koliko je plačal lansko leto davka in koliko plača letos.

KRANJ. (Smrtna kosa.) V četrtek je nepričakovano preminul g. Ignacij Fock, znani tovarnar mila v Kranju. Pokojnik je dosegel visoko starost 73 let ter je do poslednjih dni krepko ključoval boleznim. Še pred nekaj dnevi se je udeleževal običajnega popoldanskega sestanka meščanov v kranjskem Narodnem domu. Blag mu spomin!

PRISTAVA NA GORENJSKEM. Izobraževalno društvo napredne mladine «Edinost» v Pristavi prav pridno deluje in zato danes ni več tistega popivanja, kakor je bilo nekdanj. Naši nasprotniki se zastojajo ob «Edinost», ki se ne bo razdrla, ampak baš zaradi hujskanja se število članov še bolj množi. Dne 28. avgusta t. l. bomo priredili veliko vrtno veselico z bogatim srečolovom. Po možnosti bomo naročili tudi veliko godbo na pihala. Bratje in sestre, že vnaprej Vas opozarjamo, da se takrat udeležite naše prireditve s sprevedom od kolodvora Križe-Golnik do veselicega prostora.

LITIJA. Znano je, da je hmeljarstvo zelo plodonosna kmetijska panoga. Zadnja leta so začeli kultivirati hmelj tudi pri nas. Da pa ni preveč izdatkov naenkrat, si pomagajo kmetje tako, da postopno širijo hmeljske nasade. Savsko polje, okolica Brega ter Jablanska dolina kažejo prav lep napredek; krasni uspehi so v Medijski dolini v Izlakah. Tam so se hmeljarji že organizirali; pri letošnjem obiranju stopi že v obrat nanovo zgrajena zadržna sušilnica. Naš sreski ekonom g. Jereb iz Višnje gore je zbral vse podatke o letošnjih hmeljskih nasadih tukajšnjega sresa. Imamo že 12 ha hmeljnikov. Namerav se oživitviti tudi sreska organizacija tukajšnjih hmeljarjev.

TOPLICE PRI NOVEM MESTU. Tukajšnje Sokolsko društvo, ki obstoja od leta 1920., ves čas vrlo pridno deluje. Poleg drugih prireditev

priredi vsako leto javen telovadni nastop, na katerem pokaže trud dolgoletnega tihega dela. Pred dvema letoma je razvilo naraščajski prapor, prihodnjo nedeljo 24. t. m. pa bo razvilo društveni prapor. Prapor je krasno domače delo v narodnih vezeninah. Sokol se na razvitje pridno pripravlja in obeta biti to lep praznik sokolske misli. Praznik slovesnega razvitja bo povzdignila tudi vojaška godba iz Karlovca. Pričakuje se od vseh strani lepa in častna udeležba.

ŠT. PETER PRI NOVEM MESTU. Občinske volitve v Št. Petru so dale napredni Gospodarski listi 118 glasov in klerikalni 297. Ker so klerikalci izvajali velik teror, je število naprednih glasov vsekakor veliko. Tamošnji župnik je namreč s prižnice v cerkvi naročal ljudem, naj vržejo kroglice v klerikalno skrinjico.

LAŠKO. V nedeljo 24. t. m. ob desetih se bo vršil izredni občni zbor krajevne organizacije SDS za občino Sv. Krištof v posebni sobi hotela Henke v Laškem. Dnevni red po doposlanih vabilih. Na zboru bo poročal kandidat za Narodno skupščino g. dr. Bohinjec o splošnem položaju. Dolžnost vsakega člana in prijatelja napredne misli je, da se zborovanja sigurno udeleži.

SV. JEDERT PRI LAŠKEM. V nedeljo 24. t. m. ob pol 15. se bo vršil javni shod demokratske stranke pri g. Bratomilu Štakovniku pri Sv. Jederti. Na shodu bo poročal kandidat za Narodno skupščino g. dr. J. Bohinjec. Prijatelji napredne misli, pridite vsi!

SLOV. BISTRICA. (Sestane k SDS). Krajevna organizacija SDS v Slov. Bistrici je pozvala za sredo 13. t. m. narodnega poslanca g. dr. Pivka na svoj članski sestanek, ki se je vršil v hotelu «Beograd» ob udeležbi blizu 60 organiziranih članov. Predsednik g. dr. Pučnik je uvodoma poročal o volilnih pripravah našega okrožja in dr. Pivko je nato obširno slikal politično vrvenje v državi, ki je nastalo po razpustu Narodne skupščine. G. Mondini je izpregovoril o pomenu sedanjih volitev za Slov. Bistrico in zaključil govor s predlogom, da se pošlje pozdrav Svetozaru Pribičeviću. Organizacija je dala zadnjih 115 glasov za našo listo in je v prvi polovici tega leta zopet izdatno napredovala, tako da smemo pri skupščinskih in občinskih volitvah računati na najmanj 130 demokratskih glasov v občini. G. dr. Pučnik in župan g. Omerzu sta razpravljala o mestnih vprašanjih in o gospo-

Soteščan:

Graščakov morilec

(Povest iz starih časov.)

(Dalje.)

Valerij mu je pokazal izredno prijaznost. Posadil ga je v svoj naslonjač ter mu je natočil pijače, ki je tekla kakor olje v tankem curku iz steklenice. Z njo mu je razvezal jezik in ojačil zaupanje v svoje dostojanstvo.

«No, kako si opravil? Ali si kaj izvohal?»

«Zopet so pričeli rogoviliti», je odvrnil Žugelj in dvignil kazalec. «Vsaka vas ima svojega hujskača, ki zbira, laže in nagovarja. Dolga je že vrsta njihovih pristašev.»

«Ali veš, kdo je prvi ščuval k uporu? Povej mi, Žugelj, da mu zavijem vrat.»

«Žlogar je voditelj. Drugi so le pomagali.»

«Hm, hm. Naštej mi nekatera imena!»

«Pecelj, Otrinek in Pandur. Ti so poglavitni ter so mu vedno za petami. Njihovi domovi so zbirališča upornikov in tajne povstovalnice.»

«Ali si bil že na kakem takem posvetovanju?»

«Že večkrat, grofovska milost.»

«O čem pa so govorili? Ali mi moreš kaj natančnega povedati?» Graščak je odprl predalček v zidni omarici, napolnjen z zlatniki in srebrniki. Vablivo jih je mešal in gledal pripovedovalca.

«Obravnavali so... Oh, saj ne morem govoriti...»

«Ne boji se in povej, kar si slišal.»

«Menili so se o umoru graščaka na Zatičju...»

Valeriju je zaprlo sapo, bledota in rdečica sta se mu menjavali na obrazu. Ni mu bilo po volji to pripovedovanje, vendar pa ga je zanimalo mnenje njegovih podložnikov o tej zadevi.

«Le naprej!» mu je prigovarjal. «Nobene besedice mi ne smeš zamolčati.»

«Pravijo, da je dokazano, da ste vi...»

«No, da sem jaz...?»

«Morilec», je bleknil ogleduh, kakor da je odtrgal besedo, priraščeno z jeziku.

«Obrekljivci! Viseli bodo v zadoščenje za žalitev mojega neomadeževanega imena.»

«Žlogar je pravil o nekem logarju, ki je po nedolžnem zaprt. Upor je naperjen proti vam kot ugovor za zločin in krivico...»

«Ali veš, kdaj me nameravajo napasti?» je graščak ves zmeden zasul pogovor.

«Napada menda ne bodo izvedli. Odpovedali so tlako in desetino ter čakajo, da se bodo branili...»

«Dovolj si mi povedal.» Žrebinjec mu je pomignil, naj stopi pred omarico k predalčku in poseže s periščem v šumeče srebro. Kolikor bo zagrabil, toliko bo znašalo njegovo plačilo za poročila. «Odpravi pa se takoj na delo», mu je naročil pred odhodom. «Čim boš zapazil ali slišal kaj sumljivega, mi sporoči ob katerikoli uri, da se bom vedel ravnati.»

Graščak se je moral oddahnuti, tako so ga prevzele neprijetne novice. Sedel je v naslonjač, prekrizal nogi in skušal pozabiti vse, kar mu ni ugajalo. Ko se je pomiril, je pozval nadzornika beričev na važen razgovor.

«Pripravljeni bodite!» mu je zabičil. «Preden bo jutri posijala zarja, mi privedite vkleknjene v verige: Žlogarja, voditelja upornikov, Peclja, Otrinka in Pandurja, njegove pomagače. Ulovite jih kjé na skrivnem, da ne bo hrupa in razburjenja.»

«Trebajo jih bô kako iznenaditi,» je iztuhtal berič s pekensko pretkanostjo. «Drugače bomo nastopili s silo, nikogar se ne bojimo.»

«Sila ni prikladna za začetek, shranite jo za bodočnost. Za zdaj naj zastopujete osebe, katere sem ti priporočil. Pozneje ne bomo prizanašali, ampak pobirali od kraja.»

«Nocoj bo temna noč,» se je veselil bojaželjnik. «Dnevna soparnost oznanjuje nevihto; radi se posrečijo napadi ob takim vremenu.»

«Morda prinese Žugelj kaj pripravnega, kje jih boste zalotili. To človeče marsikaj izvoha in opravi za plačilo.»

«Najlaže jih bomo presenetili na zbirališču...»

«Tvoja skrb, nadzornik! Zberi in poiči četo, kateri načeluješ.»

Nikjer ni imel tisti dan graščak miru ne obstanka. Neprestano je klical zdaj enega, zdaj drugega, izpraševal je, karal in poučeval. Za nadzornikom si je zaželel oskrbnika ter ga obsul s celo kopo naročil. Za njim je prišel na vrsto predstojnik grajske pisarne, obravnavala sta stroge uradne tajnosti. Povabil je tudi poveljnika vojaške posadke in mu naročil, kako naj jo oboroži in izvežba.

Za soparnim dnevom je nastopila zaduhla poletna noč. Megle so se zgostile v goste črne oblake, iz katerih so švigali bliski med votlim grmenjem in vršanjem. oznanjajočim

darstvu okrajnega zastopa. Narodnemu poslancu dr. Pivku je izrekla organizacija soglasno zaupanje.

SV. ANTON V SLOV. GORICAH. Predraga «Domovina», ki si tako čvrsta in hrabra, čeprav je baje pogubljen vsakdo, ki te čita, naj tudi mi zvesti tvoji bralci iz Prlekije povemo tebi naše žalostne in vesele novice: Dne 3. t. m. zvečer je pogorel posestnik g. Plohl v Oseku. Pogorelo mu je skoro vse. Le s pomočjo usmiljenih ljudi si bo lahko postavil spet skromen dom. Dne 10. t. m. je priredilo tukajšnje Prvo tamburaško društvo veselico v gostilni Omulec v Brengovi, na kateri se je nabralo za zgoraj imenovanega pogorelega 200 Din, čeprav je g. župnik grmel raz prižnice zoper to prireditev. Tudi g. kaplan je priredil istega dne neko veselico in zelo smo radovedni, koliko se je tam nabralo v dober namen, oziroma za pogorelega, ker ta veselica ni bila prepovedana. Mlad demokrat.

IVANKOVCI. (Smrt na kosa.) Tukaj je nenadoma preminul oskrbnik g. Rado Zemljčič, ki je bil uslužben pri g. Lovru Petovarju. Bil je prijazen mladenič in v svoji vinorejski stroki izredno marljiv delavec. Bil je član vseh naših kulturnih in političnih organizacij, v katerih se je z vso vnemo udeleževal dela. Pokojnik je bil sin uglednega župana v Slatini-Radencih g. Zemljčiča. Blag mu spomin, žalujočim iskreno sožalje!

PRVENC. Na dopis, ki je izšel v «Slovenskem Gospodarju» 7. t. m. pod naslovom Borovi pri Ptujju, naj v kratkem odgovorim, koliko je v njem resnice in koliko laži. Dopis je kopica nametanih besed brez vsakršnih stvarnih pojasnil. Če bi mi ne bilo na tem, da pojasnim dotičnim, ki so to čitali, bi sploh ne odgovarjal. Dopisnik ugiblje, kdo je za časa oblastnih volitev več pil in za vino dajal, klerikalci ali demokrati. Saj ne gre za to, kdo je v teh volitvah več popil in za vino dajal, ampak, kdo je tistega dne, 12. januarja, ko se je vršil tam shod SDS, hujskal in mladeniče napajal, tako da so z vinom omamljeni in sovraštva polni razbili naš miren shod. Gre za to, kdo je Čuša in še druge opijanil in nahujskal, da so napadli somišljenike SDS in da je Čuš mirnega Zemljariča tako močno poškodoval na roki. Gospod Mikša je prišel na shod v spremstvu nekega fanta in bi dotični stavek «Zakaj si je g. Mikša naročil tako spremstvo?» lahko mirno izostal. Baš vi klerikalci ste krivi krvavega pretepa. Res nesramno

je to, da se po tem dogodku piše tako mirnodušen dopis v list, ki se dela tako miroljubnega. Tak dopis je mogel prinesli edinole «Slovenski Gospodar».

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

BOLNO ČEŠPLJEVO DREVJE.

Svojčas so češplje bolj rodile kakor danes. Temu se ne smemo čuditi. V prejšnjih časih so bile češplje sploh bolj zdrave. Odlikovale so se s svojo krepkejšo rastjo in svojim zdravim, bujno zelenim listjem. Danes so pa češpljeva drevesa bolna. Napadajo jih razni skriti in odkriti sovražniki. Po deblu vrtajo lubadarji, zunaj pa različne uši in razne listne bolezni. Proti enim in drugim sovražnikom se je treba bojevati, ali pri nas se nič ne zgodi in zato propadajo češpljevi nasadi od leta do leta.

Če se voziš po Dolenjskem, lahko opazuješ po vaseh, kako siromašno in zanikrno je češpljevo drevje. Mestoma vidiš polsuhe, pa tudi čisto suhe češplje, vobče pa drevje, ki trpi zaradi bolezni na listju, kar poznamo na redkem in pobledelem listju. Nihče se ne zmejni za te pojave, kakor da bi to drevje sploh ne potrebovalo nobene střežbe in nobene pomoči. Navadno nam že po cvetju omaga in ostane prazno. Ob času, ko bi imelo biti drevje polno višnjevca in slastnega sadu, pa stoji golo in prazno, ne le sadu, ampak tudi listja, ki je predčasno odpadlo.

Kaj se res ne da pomagati nadaljnemu propadanju teh nasadov? Tako se mora vsak vprašati, kdor opazuje to revno in prazno drevje. Gotovo se da pomagati, saj imamo za vsako bolezen zdravilo. Tudi češpljam se da pomagati, in sicer deloma z gnojenjem deloma s škropljenjem. Z gnojenjem pripomočemo češpljam do novih moči, s škropljenjem pa preganjamo škodljivce in bolezni. Danes se moramo obojega posluževati, da rešimo obstoječe nasade. Proti živalskim škodljivcem, kaparjem in listnim ušem se je dobro obneslo škropljenje z arborinom v pozni je-

seni in koncem zime, proti glivičnim boleznim na listju pa škropljenje z raztopino modre galic in apna.

Na vsak način pa moramo pomagati, saj ni le škoda, da nam to drevje pred očmi vsiha in ostaja prazno, ampak je tudi naravnost sramota, da vse to mirno gledamo in trpimo!

KAKO IZBOLJŠAMO TEČNOST SENA.

Če hočemo dvigniti užitek, ki ga imamo od živine, moramo predvsem skrbeti, da dobiva živina čim tečnejšo in čim lažje prebavno krmo. Ako imajo po drugih deželah boljše uspehe pri živini, če je tam živina bolj molzna itd., moramo to pripisati predvsem ondotni boljši krmi.

Boljšo klajo in več krme bomo dosegli z boljšim obdelovanjem travnikov. Zlasti pa lahko vplivamo pri krmi na zboljšanje njene tečnosti na naslednja dva načina: Prvič, da travnike prav gnojimo. Gnojena ruša daje bolj tečne rastline kakor negnojena. Naše travnike bi morali redno gnojiti, kakor delajo po drugih krajih. Gnojeni travniki dajejo seno, ki je bolj bogato na beljakovinah in drugih snoveh, in to je za njegovo večjo tečnost predvsem merodajno. Našim travnikom manjka po večini gnojnice in drugih gnojil. Pravilno menjavanje domačih in umetnih gnojil bi na travnikih najugodnejše učinkovalo. Na tak način gnojenja bi lahko največ dobrega dosegli ne le na travniku, temveč tudi pri živini. Dobili bi tudi zgodnejšo krmo in boljšo otavo.

Drugič je pa treba, da travnike nekoliko zgodnejše kosimo, kakor smo do sedaj vajeni. Kakor hitro pokažejo glavne trave svoje razcvetje (tedaj pred polnim cvetjem), je čas, da se lotimo ob ugodnem vremenu košnje. Zgodnja košnja da boljše krmo. Res, da je nekaj malega manj nakosimo, ali zato je zgodnja košnja vse bolj izdatna, bolj težka in več vredna. Navsezadnje je tečnost vendarle največ vredna. Prezorelo seno je pusto in prazno, slično kakor slama. Pri nas s košnjo radi odlašamo. Posledica tega pa ni le slabši pridelek, ampak tudi slabša otava. Bojazen, da bi se z zgodnjo košnjo ruša zredčila, ni utemeljena, če travnik sicer dobro oskrbujemo. Z zgodnjo košnjo se tudi rešimo zgo-

blizajočo se nevihto. Zvonovi so v neubranih glasovih zvonili «megli» kakor vselej, kadar se je bližala huda ura. Odganjali so čarovnice na planine izsipat ledena zrna.

Potegnil je močan vrtnec in dvignil prah visoko nad hiše in drevesa. Pričele so padati debele deževne kaplje.

Po cesti iz doline proti gradu je tekel možak kakor pred neurjem ter je obstal, čim je došel pred graščino. S koščeno pestjo je udaril na okno vratarjeve sobe; vratar mu je odprl stranska železna vrata ter ga je povedel do graščaka.

«Žugelj!» Graščak ga je potipal po rami, satanska zadovoljnost mu je kipela z obraza.

«Zalezal sem jih, grofovskaja milost! Pri žlogarju zborujejo in snujejo načrte. Zbrani so najnevarnejši hujskači: Pecelj, Otrinek in Pandur.»

«Beriči! Kje je nadzornik? Ali je pripravljeno orožje?» se je razvnel Valerij in begal po mračnem hodniku.

«Zapovedujte, vaša milost!» je zadonelo iz sobe, kjer so se zbirali beriči. «Vse je urejeno, čakamo samo še na povelje.»

«Opašite meče, obesite puške in hitite za žugljem, v dolino. Obkolite bajto na Samoti in polovite povzročitelje upora. Globoko jim zarinite okove v umazane kremplje, da se bo cedila kri izza nohtov.»

Strašno se je zabliskalo po teli besedah in počilo je, da se je zamajala vsa graščina. Zatem je pričelo deževati, lilo je kakor iz škafa.

«Počakajmo, da se razvedri,» je nadzornik ustavil beriče, ki so hoteli oditi. «Kmalu se bo izlilo.»

Močen rdečkast svit je pogledal skozi okno po dolgem hodniku. «Ogenj!» so kriknili in drli po stopnicah na dvorišče.

«Pomagajte!» je rjul graščak ter se je obupno grabil za glavo. «Rešite živino, orodje in vse, kar se še da rešiti!»

Grad se je mahoma izpraznil, vse je hitelo navzdol pod holmec, kjer so tesno ob vznožju stali grajski hlevi, svinjaki, kozolci in druga gospodarska poslopja. Pravkar so visoki plameni zagrnili konjski in goveji hlev ter plapolali v ozračje. Po bližnjih cerkvah je udarjalo plat zvona med silovitim bliskanjem in treskanjem razburjene narave.

Hlapcem se je posrečilo oteči živino iz gorečih hlevov, drugo pa so morali prepustiti požrešnemu plamenu. Premalo jih je bilo za gašenje, zakaj iz okolice ni prišel nihče na reševalno delo.

S strahovitim hruščem se je podiralo ostrešje in pokalo tramovje, okrog pogorišča je rjula živina in silila v ogenj. Daleč v okolico je prodiral odsev požara, rjovenje živine in klicanje na pomoč. Z gorečimi utrinki se je poigraval veter, ki je polagoma razgnal nevihto in razkropil hudourne oblake. Požar se je radi silnega naliva omejil le na hleve in skednje; bližnje vasi niso bile v nevarnosti, ker je bila vsaka najmanj pol ure oddaljena od pristave.

Graščak, nekateri beriči in oskrbnik so pribežali na pobočje v drvarnico, odkoder so zrlj na pogorišče. Drug drugemu so očitali brezbriznost napram omejitvi požara in proklinjali nevihto.

«Ali mislite, da je res udarila strela?» je siknil Valerij. «Uporniki so podtaknili ogenj iz hudobnosti in maščevanja.»

«Treščilo je,» je trdil oskrbnik. «Videl sem, kako je šinila iz oblaka pod holmec ognjena kača, na kar je počilo in pričelo goreti.»

«Uporniki so požigalci, to dejstvo mora veljati. Hočem, da se jim naprti zločin požiga in izreče občutna kazen. Beriči, storite svojo dolžnost in izpolnite moje povelje! Požurite se, saj veste, kaj vam je storiti ob bajti na Samoti.»

«Moder je ta ukaz, grofovskaja milost. Verjetno je, da so zažgali uporniki, ker so o požaru že nekaj govorili.»

«Kdo? No, ali nisem vedel?»

«Čarovnica Brbulja ga je napovedala...»

Ko je Žugelj imenoval vedeževalko, je Valerij jezno zasmrčal in namrdnil obraz. Vedel je, da ji ne more do živega, ker je babnica pod zaščito Viktorije in ne spada pod njegovo oblastvo. Kesal se je na tihem, da je ni razsekal na drobne kose vpričo njene zagonovnice.

«Primate jo, čim bo prestopila mejo!» se je raztogotil. Nato se je obrnil k beričem ter jim je s prstom pokazal proti Samoti.

Zlogarjeva kočja je stala zunaj vasi, skrita med sadnim drevjem, da jo je bilo celo podnevi težko opaziti. Majlna okenca so se zapirala z lesenimi vratci, skozi katera se ni videla luč in slišalo govorjenje. Gospodar je bil razumen mož, precej sveta je obhodil, kjer si je nabral bogatih izkušenj za življenje. Tudi njega je žulil graščinski jarem, zato je

njega plevela. Glavno pa je, da izboljšamo tečnost sena.

Kakor rečeno vplivamo na zgodnjo košnjo prav ugodno tudi z gnojenjem, tako da imamo od gnojenja prav za prav dvojno korist: bolj tečno seno in zgodnejšo košnjo.

Sprejem učencev v specialno živinorejsko-poljedelsko šolo na Grmu

Specialna živinorejsko-poljedelska šola na Grmu pri Novem mestu razpisuje sprejem učencev za šolsko leto 1927/1928., ki se bo pričelo v začetku novembra t. l. Šola, ki se je preosnovala v specialno kmetijsko šolo, je urejena kakor doslej in ima dva oddelka: 1.) celoletno šolo, ki traja eno leto in je pripravna za kmetijske sinove iz vse ljubljanske oblasti, tudi za one iz vinorodnih krajev, in 2.) zimsko šolo, ki je namenjena samo za učence iz nevinorodnih krajev, zlasti za Gorenjce, in traja dve zimi po pet mesecev, skupaj torej deset mesecev. — Celoletna šola ima pred zimsko to veliko prednost, da učenci tudi praktično izvršujejo vsa dela v gospodarstvu po naukih, ki jih slišijo v šoli. Učenci imajo na zavodu vso oskrbo in so vedno pod strogim nadzorstvom.

Sprejemni pogoji so naslednji: a) starost ne manj kakor 16 in ne več kakor 22 let, b) moralna neoporečnost, c) telesno in duševno zdravje, č) z uspehom dovršena osnovna šola. Učenci se dele na državne in privatne. Državni učenci se šolajo na državne stroške (brezplačno), privatni pa na lastne stroške. Preskrbnino, ki jo plačujejo privatni učenci, določa kmetijsko ministrstvo. Za leto znaša 150 Din mesečno za sinove kmetijskih staršev, 300 Din mesečno za ostale.

Državne učence izbirajo posebne sreske komisije. Prosilci za državna (prosta) mesta morajo na podlagi razglasa sreskega poglavarstva v določenem roku predložiti svoje prošnje sreskim poglavarstvom, ki povabijo nato prosilce k pregledu. Prošnje izbranih prosilcev se preko velikega župana predlože ravnateljstvu šole, ki izmed njih sprejme dve tretjini vseh prosilcev kot državne (brezplačne) učence, ostale pa odkloni, oziroma jih priporoča za sprejem v druge šole. Vsi sprejeti državni učenci morajo

sklenil otresti se ga s pomočjo prijateljev in zaupnikov. K njemu so hodili na sestanke in sestavljali načrte, kako se bodo ob prvi priložnosti grajskim mogotcem postavili po robu.

Tisto noč je bilo tajno posvetovanje nenavadno zgodaj končano. Mlajši fantje in starejši moške so odšli k počitku, ostali so le Žlogarjevi ožji somišljeniki: Pecelj, Otrinek in Pandur. V razgovoru o brezpomembnih zadevah jih je iznenadilo trkanje na zaklenjena vežna vrata.

«Kdo je?» se je oglasil Žlogar ob zaprtem oknu.

«Žugelj sem,» se mu je javil prišlec. «Ali me ne poznaš?»

«Vedno si na cesti kakor tovorni osel.»

«Ti pa čepiš doma kakor polh v žlaborju. Ali ne veš, da je pogorela grajska prištava?»

«Pa ni morda kdo nalašč zakuril, kaj?»

«Treščilo je. Oba hleva in skednja sta uničena. Živino so komaj še rešili, drugo pa niso mogli oteti, ker ni nihče iz okolice pomagal.»

«Kakor graščak z drugimi, taki so drugi proti njemu...»

«Seveda, seveda,» je trdil Žugelj, nemirno stopajoč.

Žlogarja je zanimala nepričakovana novica. Odprl je vrata staremu znancu, katera je za seboj le nekoliko priprl, ker se je zanesel, da v tej pozni uri ne bo nikogar na Samoto. Pričeli so se razgovarjati o požaru, graščaku in beričih, pa tudi o neurju in čarovnicah, ki se s pomočjo «Kolomanovega

biti sinovi kmetovalcev iz ljubljanske oblasti in se morajo njihovi starši zavezati, da ostanejo po končanem šolanju na domačem posestvu. V obratnem primeru morajo povrniti državi vse stroške šolanja. Državni učenci dobivajo šolske potreščine od zavoda.

Privatne (plačujoče) učence sprejema ravnateljstvo šole na podlagi razpisa v listih direktno in je vlagati prošnje za plačujoča mesta naravnost pri ravnateljstvu šole do 15. septembra letos. Prošnji je priložiti naslednje listine: 1.) domovnico, 2.) krstni list, 3.) zadnje šolsko izpričevalo, 4.) zdravniško izpričevalo o telesnem in duševnem zdravju, 5.) npravstveno izpričevalo, 6.) izjavo staršev ali varuhov, s katero se zavezujejo plačevati stroške šolanja, oziroma v primeru predčasne, neutemeljene zapustitve zavoda povrniti državi stroške šolanja, 7.) kdor se želi šolati proti znižani preskrbnini, mora predložiti še potrdilo občinskega urada, da so starši kmetijskega stanu. Prošnje morajo biti lastnoročno pisane in s prilogami vred po tarifnem zakonu pravilno kolkovane [priloge pod 1.), 4.), 5.) in 7.) se kolkujejo z 20 Din, one pod 3.) s 5 Din in one pod 6.) z 2 Din]. Prošnje je kolkovati s 5 Din in priložiti kolek za 20 Din.

Letos se bo sprejelo v zavod 50 gojencev, in sicer 30 v celoletno šolo in 20 v I. tečaj zimске šole; od teh do 35 na brezplačna mesta. Točnejša pojasnila daje ravnateljstvo specialne živinorejsko-poljedelske šole na Grmu, pošta Novo mesto.

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Cene brez posebnega valovanja. Na novosadski blagovni borzi so bile za 100 kg na debelo naslednje cene: pšenica, stara 277.50 do 280 Din, nova 277.50 do 290 Din; ječmen, novi 195 do 200 Din; oves 175 do 180 Din; turščica 185 do 190 Din; moka «0» 425 do 435 Din.

ŽIVINA. Ker so cene goveji živini v zadnjem času krepkejše, so ljubljanski mesarji povišali cene mesu.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi so se dobile zadnje dni naslednje valute:

1 dolar za 56.12 do 56.32 Din;
100 italijanskih lir za 303.50 do 305.50 Din;
1 madžarski pengő za 9.83 do 9.86 Din;
100 češkoslov. kron za 166.60 do 167.40 Din.
Tečajni zadevnih deviz so običajno nekoliko višji.

Sejmi

22. julija: Sodražica in Jesenice (samo za blago).

25. julija: Semič, Kočevje, Vrhnika, Dobrovnik, Slovenska Bistrica, Sveti Urban pri Ptuj, Kozje, Slivnica.

26. julija: Domžale, Leskovec, Višnja gora, Cerknica, Bitnje (samo za blago), Radovljica, Teharje, Križevci pri Ljutomeru (samo za blago), Maribor (samo za živino).

27. julija: Toplice pri Novem mestu.

28. julija: Dolnja Lendava, Kostrivnica pri Šmarjah.

Kratke vesti

— Vplačilo drugega obroka delnic Obrtne banke SHS se mora izvršiti tekom tega meseca. Podaljšanje je dovoljeno samo do 15. avgusta t. l. Za vsako zakesnelo vplačilo bo zaračunala banka 9odstotne zamudne obresti.

— **Zadovoljiva letina v naši državi.** Pridelek žita v naši državi sicer po količini ni najugodnejši, pač pa je kakovost žita, zlasti in Vojvodini, izredno dobra. Iz Slovenije prihajajo večinoma ugodna poročila o uspehih žetve. — Po sodbi strokovnjakov zavzema približna površina glavnih poljskih in travniških kultur v ljubljanski oblasti: pšenica 28.000 ha, rž 8000 ha, soržica 2200, ječmen 11.145, oves 10.800, turščica 15.000, proso 4100 ha. Ti podatki veljajo za ozimno in jaro žito. Fižol (kot glavni sadež) zavzema 1300 ha, krompir 26.200 ha, korenje 2700, krmilna pesa 3000, zelje 2300, lan 950, hmelj 99, detelja 19.590, travniki pa 156.900 ha. — Za mariborsko oblast nam podrobnejši podatki niso znani.

— **Konferenca o organizaciji kmetijskih nadaljevalnih šol** se je vršila 10. t. m. na kmetijski šoli na Grmu. Konferenca so se udeležili učno osobje grmske kmetijske šole, inspektor g. Miloš Štibler kot zastopnik kmetijskega oddelka pri velikem županu v Ljubljani, nadzornik g. Andrej Škulj kot

žegna» dvigujejo v oblake, vžigajo strele, gnetejo točo in povzročajo ljudem občutno škodo.

Zunaj pred bajto se je pojavilo glasno ropotanje. Sunkoma so se odprla vežna vrata — v sobo je planila oborožena tolpa grajskih beričev. Urno se je razdelila v posamezne gruč: najmočnejša je napadla Žlogarja ter ga vklenila v verige, ostale pa so se vrgle na Pecelja, Otrinka in Pandurja, jih zvezali in vlekli proti Žrebinjam. Žugelj se je med navalom izmazal potihoma iz sobe.

Napad je bil izveden tako naglo in spretno, da se napadenci niso imeli časa braniti in klicati na pomoč. Šele med potjo so se zavedli, kaj se je zgodilo in kam odhajajo. Ustavljali so se in prosili usmiljenja, a odgovarjali so jim biči in žilavke živinskih beričev, puščajoče zatekle sledove po njihovih telesih.

Na vzhodu se je zlatila rujna zarja, ko so dospeli na holmec pod žrebinjski grad. Molče so se poslovili od mladega jutra in srebrne danice, na kar jih je zagrnila smrdljiva tema grajske ječe.

Srečno je dospela Valerija v prestolno mesto ter je bila od kralja prijazno sprejeta. Dolgo se je mudila na dvoru, pripovedujoča o nasilni smrti svojega očeta, o potvorjeni oporoki, o Sultanu ter o roparskem napadu v Soteski. Iz njenega opisovanja je glasno zvenelo dejstvo: Grof Valerij je pravi morilec, logar pa je nedolžen ter naj ga izpustijo iz zapora.

Kralj jo je poslušal z zanimanjem in sočutjem, prav nič ni mogel dvomiti o resničnosti njene obdolžitve. Obljubil je zadevo natančno preiskati, logarja pa je ukazal izpustiti iz jetnišnice. Vsa dvorna pisarna je bila odločno na njeni strani, sam kralj je narokoval ostro obtožnico proti morilcu s plemenitim naslovom.

S trdnim zaupanjem v pravico je Viktorija zapustila kraljevi dvor. Zunaj pred palačo je uzrla mladega gospoda, ki je pravkar stopil iz kočije. Ali sanja ali je resnica: vitez Milan ji hiti naproti.

«Važno opravilo me je napotilo za vami, se ji je spoštljivo priklonil. «Tudi jaz sem namenjen h kralju z dokazi, ki bodo govorili, da je Valerij morilec in da je naročil roparski napad.» Oménil ji je na kratko, kaj je izpovedal ranjeni ropar v strahu pred njegovim mečem.

«Ves dvor soglašá z mojim mnenjem, se je pohvalila. «Vaše razkritje pa presega vse, kar smo našli do sedaj obtežilnega zoper njega.»

«Zločin je dokazan, kmalu bo tudi podpisana obsodba. Najbrž mu bo odmerjena smrtna kazen.»

«Pravica naj se maščuje!»

Vitez s Pečevja je imel veljavo na kraljevem dvoru, zato je njegova beseda mnogo zalegla. Vse, kar je povedal, so zapisali in podčrtali v obtožnici, razen tega je dosegel zagotovilo, da se bo čimprej določila glavna razprava.

(Dalje prih.)

odposlanec prosvetnega inspektorata, sreski ekonom g. Fr. Malasek, trije šolski nadzorniki in 25 šolskih upraviteljev ter učiteljev iz vseh krajev ljubljanske oblasti. Razpravo je vodil ravnatelj grmske kmetijske šole g. ing. Anton Podgornik, ki je otvoril zborovanje in prešel na obravnavo zakona o kmetijskih nadaljevalnih šolah. Debata o posameznih členih je bila zelo živahna, kar priča o velikem zanimanju, ki vlada med našim učiteljskim gleda telcem. Z nekaterimi izpremembami je bil načrt zakona, pravilnika in učnega programa za kmetijske nadaljevalne šole soglasno sprejet. Istočasno se je razpravljalo tudi o ureditvi gospodinjstskih nadaljevalnih šol, za katere se je enako sprejel načrt zakona, pravilnika in učnega načrta.

— **Poučna knjižica o hmeljarstvu.** Pod naslovom «H m e l j a r s t v o» je izdala in založila Delegacija proizvajalcev čilskega solitra v Beogradu zelo poučno knjižico. Malokatera slovenska knjižica je bila tako iskana in zaželjena kakor opis in gojitev hmelja. Vsak kmetovalec se je namreč hotel poučiti o hmeljarstvu, ker je slišal in čital, da je hmelj najdobričkanosnejša kmetijska rastlina. Hrvati in Srbi so v minulemu letu izdali nekoliko brošur in spisov o hmeljarstvu, le mi Slovenci, ki pridelujemo najboljši hmelj v državi, nismo imeli nikakega navodila o gojitvi hmelja. Delegacija proizvajalcev čilskega solitra, ki je izdala že toliko kmetijskih knjig in brošur je izpolnila tudi želje slovenskih hmeljarjev ter jim podarila knjižico «H m e l j a r s t v o», ki na štiri-desetih straneh opisuje to panogo. Opremljena je knjižica tudi s šestimi slikami, ki pojasnjujejo razvoj in gojitev hmelja. Vsebinska tega spisa obsega v I. odstavku opis, lastnosti in vrste hmelja, v II. zasajenje hmeljnika, saditev hmelja in oskrbovanje v prvem letu, v III. oskrbovanje hmeljnika, in sicer: obdelovanje zemlje, gnojenje, obrezovanje itd., v IV. živalske in rastlinske škodljivce ter bolezni na hmelju, v V. obiranje in v VI. sušenje hmelja. Njena izčrpna vsebina omogoči vsakemu hmeljarju, da se podrobno pouči o pravilnem gojenju in ravnanju s to rastlino. Knjižico «Hmeljarstvo» dobi b r e z p l a č n o vsakdo, ki se zanjo priglasí pri «Poddelegaciji proizvajalcev čilskega solitra», Ljubljana, Turjaški trg 3, I. nadstropje.

— **Živinski in kramarski sejem v Semiču** se bo vršil 25. t. m. namesto 24. t. m., ker je tega dne nedelja.

— **Na specialni kmetijski šoli na Grmu** se je 11. t. m. pričel šesttedenski tečaj za osnovno-šolske učitelje. V zavod je bilo sprejetih 16 prosilcev. Razen teh obiskujejo predavanje iz posameznih kmetijskih predmetov še nekateri ekster-nisti. Teoretična predavanja se vrše dnevno 4 ure dopoldne, praktična 3 ure popoldne. Tečaj se bo zaključil 20. avgusta. Zadnje štiri dni se bodo vršili izpiti iz predanih predmetov, nakar bodo prešli udeleženci tečaja izpričevala, ki jih bodo usposabljala za učitelje na kmetijskih nadaljevalnih šolah.

— **Prepovedan izvoz konj v Avstrijo.** Avstrijsko ministrstvo za kmetijstvo je glede na kužne bolezni, ki so se pojavile v varaždinskem in ptujskem okolišju, prepovedalo uvoz konj brez razlike spola in starosti iz krajev: Ptuj, Čakovec, Prelog, Ivanec, Varaždin, Krapina, Zlatar, Ludbreg in Novi Marof.

DOMAČE NOVOSTI

* **Kralj ponovno v Ljubljani.** Pred nekaj dnevi se je pripeljal kralj Aleksander ponovno z avtomobilom po Dunajski cesti iz Črnuč v Ljubljano, nakar je krenil proti Bledu. S Save se vračajoči kopalci so kralja spoznali in ga živo živo pozdravljali.

* **Vodnikova družba v Ljubljani** vljudno prosi vse svoje poverjenike, ki so ji nakazali članarino, pa ji niso še poslali seznama članov, za katere so članarino pobrali, da bi to storili v najkrajšem času. Obenem pa prosi tudi še one poverjenike, od katerih do sedaj ni prejela niti članarine niti seznama nabranih članov, da ji vsaj na kratko

sporočijo, ali ji bodo, oziroma ali so ji nabrali člane. Knjige se bodo začele v kratkem tiskati in zato je nujno potrebno, da se določi višina naklade. Na poznejše prijave se ji ne bo mogoče ozirati, ker se bo natisnilo le toliko knjig, kolikor bo ugotovljeno članov.

* **Sedemdesetletnico** slavi te dni g. Jakob Kovačič, upokojeni učitelj pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah, dolgoletni tajnik tamošnje Posojilnice, mnogokratni blagajnik okrajnega Učiteljskega društva in tajnik domačega gasilnega društva. Kot dober človek ni znan le ožjim krogom, nego je ostal v dobrem spominu povsod, kjerkoli je služboval. Kremenit narodnjak in zanesljiv naš pristaš ni niti v dobah najhujšega terorja zakrival svojega prepričanja ter si je zaradi svoje značajnosti pridobil spoštovanje tudi pri narodnih in strankarskih nasprotnikih. Še mnoga leta!

* **Osemdesetletnica središkega župnika.** Župnik v Središču zlatomašnik g. Jakob Canjkar je slavil te dni svojo 80letnico. Rodil se je 16. julija 1847. pri Sv. Tomažu kraj Ormoža, v duhovnika je bil posvečen 23. julija 1871. Uglednemu slavljencu še mnogo zdravih let!

* **Razpust mariborske Mestne hranilnice.** (Protest poslancev g. dr. Pivka in dr. Žerjava pri ministru za trgovino.) Veliki župan mariborske oblasti g. dr. Schaubach je razpustil upravni in nadzorni odbor Mestne hranilnice v Mariboru ter imenoval za gerenta radikala odvetnika g. dr. Ravnika, ki je bil nedavno od disciplinarnega sodišča Odvetniške zbornice obsojen zaradi kršenja ugleda in časti odvetniškega stanu na enomesečno izgubo advokatske pravice. Odlok je bil dostavljen dosedanjemu predsedniku hranilnice g. Franu Burešu, mestni občini in sreskemu poglavarju g. dr. Ipavcu kot vladnemu komisarju hranilnice. Poslanca gg. dr. Pivko in dr. Žerjav sta proti neupravičenemu razpustu protestirala pri ministru za trgovino in industrijo g. dr. Spahu.

* **Letna skupščina Jugoslovenske gasilske zveze** se je vršila v soboto in nedeljo ob številni udeležbi v Mestnem domu v Ljubljani. Zborovanje je vodil starosta zveze g. Fran Barle. Zveza šteje 583 društev, ki so včlanjena v 36 župah. V Rogaški Slatini namerava zveza zidati Gasilski zdraviliški dom. Končno še omenimo, da se bo vršil zlet Jugoslovenske gasilske zveze v dneh 14. in 15. avgusta t. l. Po obravnavanju številnih gasilskih zadev je zaključil uspešno skupščino starosta g. Barle, ki je pozival navzoče, naj vedno in povsod delujejo za interese gasilstva.

* **Neredno prejemanje «Domovine».** Iz Marije Gradca nam pišejo: Pri nas in v tukajšnji okolici se je naša ljuba «Domovina» zelo razširila. Vsakdo jo rad čita in komaj čaka njenega vsakotedskega prihoda. Le žal, da poteče večasih pet do šest dni, preden jo dobimo v roke. Kje zaostaja? Ali jo kdo nalašč zadržuje? Ker smo tudi enakopravni državljani in hočemo red, prosimo pristojno oblastvo, da nemudoma preišče vzroke nerednega dostavljanja «Domovine» in napravi red.

* **Novi župan v Celju.** Dne 15. t. m. se je vršila konstituirajoča seja novoizvoljenega celjskega občinskega sveta. Sejo, katere se je udeležilo 33 občinskih svetnikov, je otvoril dosedanji gerent mestne občine g. dr. Farčnik, nakar je prevzel predsedstvo kot najstarejši odbornik g. dr. Juro Hrašovec, ki je takoj odredil volitve župana in podžupana. Za župana je bil izvoljen z 20 glasovi radikal Alojzij Goričan (13 glasovnic, demokratskih in socialističnih, je bilo praznih), za podžupana pa klerikalec dr. Ogrizek tudi z 20 glasovi.

* **Statistika železniškega osobja.** Po najnovejših podatkih prometnega ministrstva ima naša država 65.923 železniških uslužbencev. Od teh je 8134 uradnikov, 14.732 zvaničnikov, 2861 služiteljev, 1818 pomožnih oseb in 38.558 delavcev.

* **Smrtna kosa.** Pišejo nam: V Grižah pri Žalcu so minuli četrtek pokopali gospo Jožefo Šulerjevo, 65letno vdovo po bivšem tamošnjem županu in posestniku. Pokojnica je bila skrbna mati, ki je svojih deset otrok dobro vzgojila v narodnem duhu. Pogreba se je udeležilo mnogo znancev in prijateljev nekaj znane gostoljubne

Šulerjeve hiše. Naj bo blagi pokojnici lahka domača zemljica!

* **Pozor, vojni tovariši!** Dne 21. avgusta se bomo zopet zbrali na Brezjah, da obnovimo staro prijateljstvo in se navdušimo za našo ožjo domovino kakor za širšo Jugoslavijo. Tovariši, na svidenje 21. avgusta na Brezjah. — ZSV.

* **Neprostovoljno slovo župnika g. Letonje od Sv. Ane na Krembergu.** Pišejo nam: Po smrti odličnega narodnjaka in vzornega duhovnika gosp. Antona Suhača je pasel duše pri Sv. Ani g. Jožef Letonja. Med tamošnjimi naprednjaki in župnikom je prišlo kmalu po njegovem prihodu do ostrih sporov. Ko mu niso hoteli biti pokorni, je pričel zoper upornike boj na nož, in to vse pod naslovom dobrega boja za načela SLS. Gorečnost za prospeh SLS naj bi mu služila kot obvarovalni ščit proti višjim oblastvom za primer kakih pritožb glede dušnega pastirstva. Toda v tem se je gospod uračunal. S svojim političnim postopanjem si je napravil sovražnike v vrstah naprednjakov, s svojim zasebnim in duhovniškim življenjem pa v onih vrstah, ki zahtevajo v duhovniku ne samo pridigarja, ampak tudi moža, ki se ravna po svojih pridigah. Posledice so bile tožbe pri škofu in konec premestitev gospoda v faro k Sv. Antonu na Pohorje.

* **Volitve v občinah Ajdovec, Smuka in Prečna** se bodo vršile 21. avgusta. Povsod sta vloženi po dve listi. Tudi v Čermošnjicah se bodo v kratkem vršile volitve. Rok za vlaganje list je od 25. t. m. do 4. avgusta.

* **Suša pritiska.** V Sloveniji postaja suša spričeznosne vročine že nevarna. Pomanjkanje vlage škoduje zlasti turščici. Posamezni nalivi so tu in tam zadnje dni malo osvežili zemljo. Enako tožijo o suši tudi drugi kraji naše države in inozemstva. Posebno strašna vročina vlada v Grčiji. V Atenah je bila zadnje dni taka vročina, kakršne ne pomnijo od leta 1868. V senci je bilo do 52 stopinj Celzija, dočim je bilo poprej največ 48 stopinj.

* **Belje se bo dalo privatnikom v najem.** Komisija, ki ji je bila poverjena naloga, da pregleda ogromno državno posestvo Belje v Baranji, svoječasnno last bivšega nadvojvode Friderika, je dovršila svoj posel. Po štiritredenskem poslovanju se je komisija vrnila v Beograd, kjer bo finančnemu ministru predložila obširno poročilo o Belju. Kakor se trdi, se bo to veliko državno posestvo dalo privatnikom v najem.

* **Motorna brizgalna v Metliki.** Metliško agilno gasilno društvo si je nadelo nalogo, da si nabavi novo motorno brizgalno. V ta namen so si društveni činitelji ogledali motorno brizgalno, razstavljeno na velesejmu, ter se odločili za nakup. Brizgalna stane 44.000 Din.

* **Znamenite izkopnine pri Prizrenu.** Kakor javljajo iz Beograda, so pri odkopavanju v 13. stoletju od carja Dušana zgrajenega samostana pri Prizrenu prišli na sled važnim ostankom srbske umetnosti v srednjem veku. Odkopali so tudi grob kneza Stražimira Balčiča, ki je vladal v Zeti v začetku 14. stoletja.

* **Otrok utonil v Višnji gori.** Te dni je utonila dveletna hčerkica vodje finančne kontrole g. Zeca v Višnji gori. Deklica je po nesreči zašla v vodo.

* **Smrtna žrtev strele.** V nedeljo je ob hudi nevihti udarila strela v hišo posestnika g. Martina Štefaniča v Rokalnici (Bela Krajina) ter usmrtila domačo mater Ano, a 17letnega sina Jožeta onesvestila. Jože si je kmalu opomogel. Na ubiti materi ni bilo opaziti nikakih opeklin ali udarcev. Pokojnici, ki je sestra odvetnika in župana gosp. dr. Režka v Novem mestu, bodi ohranjen blag spomin! Zalujoči Štefaničevi rodbini naše sožalje.

* **Nesreča v Murski Soboti.** Monter g. Meleš je imel nedavno opravka z elektriko ter se je dotaknil žice z visoko napetostjo. Tok ga je stresel in možak je padel z visoke lestve na tla, kjer si je zlomil rebro in obležal nezavesten. Slučajno v bližini se nahajajoči zdravnik ga je z umetnim dihanjem zopet obudil v življenje.

* **Smrt med dvema vozovoma.** Pišejo nam: Te dni je peljal posestnik Čadež (po domače Kumar) iz Hotavelj pri Gorenji vasi voz lesa proti Škofji Loki. Med potjo je pri izogibanju prišel po nesreči med dva voza, ki sta ga tako pritisnila, da

je prepeljan domov drugega dne izdihnil. Blag mu spomin!

* **Strašno neurje v marenberškem okraju.** Pišejo nam: V torek 12. t. m. med pol 19. in 19. uro je divjalo nad marenberškim okrajem strašno neurje. Prav neobičajno je vihar pripodil črn oblak od Velike Kope. Vsula se je suha toča, debelejša kakor oreh. Prizadete so skoro vse občine na desni strani Drave, zlasti trpi velikansko škodo vuhredsko polje, kjer je mnogo hmeljskih nasadov. Ne samo, da leži listje in cvetje na kupih, poškodovane so za več let tudi rastline same. Razen hmelja sta poteptani pšenica in turščica ter je zbito sadje. Kmetje so hudo udarjeni in je pomoč nujna.

* **Strela zažgala poslopje.** Pišejo nam: Strela je udarila 12. t. m. zvečer v hišo posestnika Harija v Krašjih (župnija Sv. Jelene v Prekmurju). Požar se je razširil tudi na gospodarsko poslopje, ki je bilo v zvezi s hišo. Rešili so samo živino. Vrli gasilci iz Grlica, Pertoče in iz domačega kraja so ogenj omejili, da ni posegel še na druga sosednja gospodarstva.

* **Samomor služkinje v Ljubljani.** Železniški čuvaj na prelazu ob glavnem drevoredu v Tivoliju in stražnik, ki se je ravno nahajal v bližini, sta bila te dni zjutraj opozorjena od strojevodje tranzitnega tovnega vlaka, da se je moralo zgoditi višje na progi nekaj nenavadnega. Stražnik je takoj odhitel v označeno smer, vendar sprva ni opazil nič posebnega. Šele ko je prišel do sokolskega letnega telovadišča, je zapazil za godbenim paviljonom v travi tik ob tiru ležati skoro v klobčič zvito dekliško truplo. Stopil je bliže in ugotovil, da je neznanka mrtva. Telo je bilo že popolnoma mrzlo. Glavo je imela neznana ženska pokrito s prstjo. Kakor se je pozneje ugotovilo, je bila samomorilka Elizabeta Vrablova, uslužbena pri postrežku Hajriharju v Ljubljani.

* **Živega hoteli razrezati.** V Semizovcu pri Sarajevu je 20letni Dojčin Stojanović s samokresom ustrelil svojega strica Milana Stojanovića. Dojčina so odpravili v zapor, Milanovo truplo pa poslali v sarajevsko bolnico. Tu je ležal Stojanović na operacijski mizi, a ko je popoldne prišla sodna komisija, da bi mrliča razrezala, trupla ni več našla. Po dolgem iskanju je neka usmiljenka razodela, da se je Stojanović prebudil k življenju in so ga prenesli v neko bolniško sobo, kjer sicer boleha na opasni rani, vendar je upati, da ostane pri življenju.

* **Smrtna žrtev motociklistične nesreče.** V nedeljo je v Ljubljani v Leonišču preminul 22letni športnik Joško Tonejc, kateremu je pri Kranjski gorji na mokri cesti spodrsnilo motorno kolo, da je Tonejc padel na tla in se hudo poškodoval. Zdravnikom se ni posrečilo rešiti hudo ranjenega mladeniča. Bodí mu ohranjen blag spomin!

* **Huda ura nad Ljubljanskim poljem.** Te dni popoldne je prihrumela nad Ljubljano med silnim bliskanjem in grmenjem nevihta, med katero je pričela padati kakor lešniki debela toča. V teku treh minut so bile vse ceste posejane z ledenim zrnjem. Med silnim neurjem je udarila strela v grajsko poslopje, v Mestni dom in drugam. Strela bi zahtevala kmalu tudi več človeških žrtev. Tako je udarila v samotno stanovanjsko poslopje Med Hmeljniki pri Sv. Križu strela, ki v poslopju sicer ni zanelila požara, pač pa je omamila več oseb, ki so se med nevihto nahajale v poslopju. Najhujše je prizadela 14letno deklico Stanislavo Turkovo in 18letno Heleno Butinarjevo. Obe deklici sta padli po udarcu strele za kakih deset minut v nezavest in so ju morali prepeljati v bolnico.

* **Hlodi so ga umorili.** V Toplicah na Dolenjskem je mladenič Janez Poglajen pomagal sosedu zvezovati z verigo težke hlode na vozu. Pri nategovanju je veriga počila in po 350 kg težki hlodi so se zvalili z vso silo nanj ter ga podrli na tla. Ranjenec je izdihnil med tem, ko so ga nesli domov. Blag mu spomin!

* **Smrtna nesreča v planini.** Nedavno je odšel na planino Kofce pri Trziču k svoji živini posestnik Jakob Ahačič od Sv. Ane. Ko se je zvečer vračal domov, je zdrknil v globok prepad in se do smrti pobil. Ponesrečenca so našli vsega razmesarjenega. Pokojnik zapušča ženo in kopice

nepreskrbljenih otrok. Blag mu spomin!

* **Risi v Južni Srbiji.** Pred nekaj dnevi je ujel neki kmet pod Suho planino blizu Pirota mladega risa in ga ponudil v nakup pirotskemu drogeristu Radosavljeviću, ki mu ga je takoj odkupil za 15 Din. Mladič je spravljen v kletki in se hrani z mlekom. Risi so v naši državi že zelo redke živali.

* **Nesreča brez zlih posledic.** Pred nekaj dnevi je družba treh ptujskih gospodov in ene gospodične pohitela z avtom na izlet v ptujsko okolico ter se v najboljšem razpoloženju vračala pozno ponoči proti Ptujju. To noč je divjala nevihta in ni čudno, ako je nenaden blisk za hip omotil sicer previdnega vozača. Bilo je to pri Dornovi. V naglem diru je avto zavozil preko cestnega roba v blatno, namočeno njivo. Vsi izletniki so zleteli v dolgih lokih iz avta na mehko njivo in se tam povaljali v blatu, sicer pa ostali brez najmanjše poškodbe. Avto sam se je dvakrat prekucnil, nakar je mirno obležal, istotako nepokvarjen. Po prestatem prvem strahu so izletniki poklicali iz Dornove okrog 20 fantov, ki so avto pograbili in ga postavili zopet na cesto, nakar so srečni izletniki nadaljevali pot proti Ptujju.

* **Nesreča dveh slovenskih fantov v Šabcu.** Dne 5. t. m. se je kopala četa vojakov v Savi pri Šabcu. Kljub strogim naredbam sta se vojaka Jože Mrak in Jernej Meze oddaljila od drugih in postala žrtvi Save. Prvi je doma iz Kranjske gore, drugi iz Logatca. Nesrečna tovariša sta zašla v globino, kjer ju je močan tok reke naglo potegnil na dno in je bila pomoč izključena.

* **Samomor v Celju.** V nedeljo zjutraj so našli na mestnem pokopališču ustreljenega g. Franca Tajnška, mizararskega mojstra v Celju. Pustil je listek, na katerega je napisal besede: «Dragi prijatelji, oprostite mi, ne morem drugače!» Kakor se govori, je bil Tajnšek v zadnjem času potrj zaradi gmotnih razmer in obenem mu je bilo odpovedano stanovanje in delavnica. Blag mu spomin!

* **Utopljenec v Dravi.** Te dni so našli kopalci v Dravi blizu Ptujja na nanošeni peščenini sredi Drave utopljenca, čigar truplo je moralo biti kake tri dni v vodi. Utopljenec je male postave, svetlih las, brez brk ter ima okrog pasu moder predpasnik; star bo nekaj nad 20 let. Domneva se, da je to oni kmetski fant, ki je 13. t. m. utonil blizu Vurberga.

* **Samomor iz siromaštva.** V petek 15. t. m. so našli v Kavalarijevem skednju na Hrusici pri Jesenicah obešenega samskega delavca Kristijana Krušiča. Nesrečnik je šel v prostovoljno smrt zaradi bede.

* **Dve deklici utonili.** Hčerki železničarja Sekelška v Slovenski Bistrici Anica in Danica sta bili nedavno na obisku pri svojem starem očetu Ivanu Sekelšku v Partinju. Te dni sta se šli kopat v Pesnico, zašli v globok tolmun ter utonili, ker nista znali plavati.

* **Požar od strele v Palovičah.** Ob priliki nevihte 14. t. m. je udarila strela v Golobovo hišo v Spodnjih Palovičah. Vnela se je slamnata streha in v trenutku je bila vsa hiša v plamenu ter je pogorela do tal. Prav tako zraven stoječe gospodarsko poslopje. Le močnemu nalivu se je zahvaliti, da so vaščani mogli omejiti požar.

* **Strela užgala gospodarsko poslopje.** V petek ob 1. ponoči je pričelo grmeti in treskati, ploha dežja se je vlija, vmes pa je tolkla toča, da so zvenketale šipe. Med nevihto je udarila strela v hišo posestnika Kurenta v Orleku pri Kotredežu. Pogorela sta hiša in skedenj.

* **Smrt pri delu.** V Kotnikovi opekarni na Vrhniku je osemnajstletnega delavca Franca Povšeta zgrabil transmisijski jermen, ki ga je dvignil kvišku in udaril z njim ob nastavek pri oknu. Nesrečni delavec je mrtev obležal ob stroju.

* **Samomor 70letnega rudarja.** Pri Krškem so te dni potegnili iz Save 70 let starega rudarja staroupokojenca Gašperja Lavriča iz Zagorja. Stari Lavrič je bil že pred leti upokojen. Boj za vsakdanji obstanek pa ga je silil k temu, da je tudi kot upokojenec še vedno delal pri rudniku. Lansko leto pa ga je zadel najtežji udarec. Prišla je redukcija in poleg drugih je izgubil zaslužek

tudi Lavrič. To je pognalo siromaka v smrt! Blag mu spomin!

* **Nesreča pri streljanju z možnarjem.** Na predvečer godu mizarja Sveteta na Jesenicah so streljali z možnarjem. Pri streljanju se je hotel izkazati 18letni Rudolf Otrin. Zažgal je s cigareto nabasani možnar in ves strel dobil v desno stegno, ki je strahovito razmesarjeno. Ranjenca so drugo jutro prepeljali z vlakom v ljubljansko bolnico. Čas bi bil, da se bedasto streljanje z možnarji odpravi.

* **Poskus samomora.** V Zagrebu se je 25letna Slovenka iz Laškega Marija Deželakova vrgla iz drvečega tramvaja z glavo naprej na trotoar. V onesveženem stanju so jo prepeljali v bolnico. Zakaj je to storila, ni hotela povedati, pač pa so našli v njeni torbici pismo na šefa zagrebške policije. V pismu pravi, da je prišla iz Čosne, kjer je bila knjigovodkinja pri neki tvrdki, a je bila reducirana. Pred enim mesecem je prišla v Zagreb, kjer pa ni našla posla. Ker so jo detektivji zasledovali, ali ne živi morda nemožno, jo je to tako užalostilo, da si je hotela končati svoje življenje.

* **Sleparski zdravnik.** Pred kakšnim mesecem se je pojavil v Ljubljani mlad možak, ki je zbujal pozornost s svojim vsiljivim nastopom. Neznani možak je sprva stanoval v raznih hotelih in se je kmalu seznanil po kavarnah z nekaterimi ljubljanci. S časom pa si je pridobil tudi poznanstvo nekaterih ljubljanskih zdravnikov, katerim se je predstavljal kot zdravniški asistent dr. Gustav Eckel, ki da je prišel v Ljubljano v posebnem svojstvu. Ko je v Ljubljani nekaj ljudi osleparil, je izginil v okolico. Na pustolovca so postali končno pozorni orožniki, ki so ga 13. t. m. aretirali in odvedli v zapore okrajnega sodišča v Kamniku. Na dan so prišle razne zanimivosti, ki kažejo, da je aretiranec nevaren pustolovec. Sam navaja, da je doma iz Monakova in da je 32 let star. V svrhu ugotovitve njegovega pravega imena se je ljubljanska policija obrnila po informacije v razna avstrijska mesta, a predvsem v Monakovo.

* **Žrtev pohotnežev.** Te dni zvečer so se vračale v Zagrebu tri prijateljice, same mlade deklice, proti domu. V bližini bara Mikuš jih je dohitel avto, v katerem so sedeli trije šoferji. Avto se je ustavil in šoferji so jih po kratkem razgovoru povabili v avto, češ, da jih odpeljejo domov. Dekleta, ki imajo le redkokdaj priliko voziti se v avtomobilu, so ponudbo z veseljem sprejela. Namesto domov pa je krenil avto dalje po mestu proti Maksimiru. Najstarejša med njimi, neka 19letna prodajalka, je kmalu spoznala, kam meri ljubeznivost šoferjev in je med vožnjo skočila iz avtomobila ter se peš vrnila domov. Ostali dve, ki sta hoteli slediti njenemu vzgledu, pa so šoferji zadržali. V bližini nekega gozda je vodja avtomobila markiral pogrešek na motorju, ostala dva pa sta dekleti odvedla v bližnji gozd. Dočim je ena svojemu napadalcu ušla, je druga, mlajša, 16letna Štefica, postala žrtev obeh pohotnežev. Po zločinu so jo odpeljali z avtomobilom domov. Dekle je takoj naslednjega dne prijavilo zadevo policiji, ki je vse tri šoferje, komaj 20- do 23letne mladeniče prijela in zaslila. Na podlagi dopri-nešenih dokazov so vsi trije priznali dejanje, izgovarjajoči se, da so bili pijani. Seveda pa jim to ne bo nič pomagalo. Oddani so bili v sodne zapore, kjer jih čaka za zločin občutna kazen.

* **Grožnje s požigi.** Pišejo nam: Pismene grožnje s požigi prejemajo zadnji čas tudi v Zireh. Tako je dobil pretečeni teden tako grozino pismo po pošti g. Ivan Kavčič. V tem pismu se mu grozi s požigom v teku enega tedna, a v treh tednih bo baje gorel del vasi Žiri, tako zvani Tabor v bregu. Podpisan je «požigalec». Pisava je razmeroma dosti lepa in skvarjena v toliko, da je deloma bolj stoječa, pokončna, deloma ležeča. Čudno je pri vseh teh požigih, da se ne more priti zločin-cem na sled. Ne vidi se nikjer nikak sumljiv človek, na katerega bi lahko padel sum. To je pa baš, kar je pri tolikih požigih v lanskem letu in letos obrnilo sum v drugo smer, posebno zaradi visokih, naravnost pretiranih zavarovanj. Najbrž zaradi tega, da se sum tem bolj odvrne, se grozi

tudi drugim. Dognano sicer to še ni, a ljudje so si pričeli stvar nekako tako razlagati.

* **Ponarejevalnica dvodinarskih novcev v Novem mestu.** Te dni je našel sluga novomeškega okrajnega glavarstva g. Kos v hiši, ki jo je kupil od trgovca Jakoba Planinška v Kandiji, bakren model za izdelovanje dvodinarskih novcev. Po preiskavi, ki jo je orožništvo takoj uvedlo, je bil trgovec Planinšek takoj aretiran. V zvezi s tem je bil pozneje prijet cigan Janez Brajdič iz Št. Jurija pri Mirni peči, ki je predsedel zaradi ponarejanja denarja skupno devet let v ječi. Brajdič je pri zasliševanju zelo obremenil Planinška.

* **Pozor!** Kdor še ni poizkusil Schichtovega terpentinovega mila, ne ve, kaj je dobro.

* **Pri bolečinah hemoroidov,** telesnem zaprtju, natrgovanju črevesa, abscesih, krvavitvah debelega črevesa, siljenju na vodo, bolečinah v križu, tesnobi v prsih, močnemu utripanju srea, omotičnosti nam prinaša raba prirodne grenčice «Franz-Josef» vedno prijetno olajšanje, večkrat pa tudi popolno ozdravljenje. Strokovni zdravniki za notranje bolezni dajo v mnogih primerih vsak dan zjutraj in zvečer piti po pol kupice vode «Franz-Josef». Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in speerijskih trgovinah.

BELEŽKE

+ 42 milijonov dinarjev za črnogorske prince. «Slovenec» pravi, da so klevete vsi očitki proti klerikalcem zaradi njihovega glasovanja za 42-milijonsko podporo črnogorskim princem. Ta pa je res lepa! «Slovenec» hoče enostavno utajiti člen finančnega zakona, po katerem se pooblašča finančni minister, da sme izplačati članom bivše črnogorske dinastije skupaj znesek 42 milijonov dinarjev. To stoji črno na belem in za to so glasovali tudi klerikalci.

+ **G. Pucelj in snovanje naprednega bloka.** Mi smo že dovolj jasno in odkritosrčno povedali, da smo bili in še smo za napredni blok, vendar pa ne pod tako poniževalnimi pogoji, kakor jih je stavila SKS, ki očitno ni nikdar resno mislila na skupen nastop naprednjakov pri volitvah. V zadnjem «Kmetiskem listu» hoče g. Pucelj v podpisnem članku odvrniti od sebe krivdo na tem, da ni prišlo do bloka. Ves dolgi članek, ki ga je napisal, ne pove ničesar drugega kakor to, da zna g. Pucelj pisati hudo oblastno in z nekakega visokega stališča. Mislimo, da bo napredna javnost razumela, da si slovenski naprednjaki ne morejo na ljubo SKS postaviti za nosilca liste na štajerskem g. Štefana Radiča. SKS je namenoma onemogočila sklenitev naprednega bloka in jo bodo tudi zapustili vsi resnični naprednjaki.

ŽENSKI VESTNIK

KAKO PRIPRAVIŠ MEDICO.

Ako imaš bakren kotel, ga prav temeljito očisti ter vlij vanj približno 60 do 65 litrov mehke vode. Ko se je voda že precej razgrela, ji primešaj šest litrov medu, nakar naj zmes dobro poldrugo uro polagoma, to je ob majhnem ognju vre. Kadar se na površju nakopičijo umazane penice, jih je treba posneti. Čez poldrugo uro vlij to zmes v pločevinasto ali pa glinasto posodo. Ko se je zmes ondi toliko ohladila, da je le še mlačna kakor voda, ki je bila celo dopoldne izpostavljena vročim solničnim žarkom, jo zlij v sod, katerega si pa poprej očistiš na vso moč skrbno. Na veho postavi potem zamašek, zabiti pa soda ne smeš, kajti čez pet do deset dni začne zmes vreti, če je klet primerno topla.

Ko je zmes 14 dni vrela, jo pretoči v drug sod, drožice pa, ki so v prvem sodu ostale na dnu, vrzi proč. V drugem sodu prične mlada medica zopet vreti, kar traja kakih 10 do 14 dni.

Ko se medica pomiri in v sodu ne slišiš ničesar več, je to znamenje, da se je pijača očistila. Sedaj pa le zabij veho.

Čez tri do štiri tedne dobi pijača svetlo barvo in postane pitna. Ako jo sedaj preliješ v steklenico, dobro zamašiš in postaviš v hladen pesek, boš doživel, da se ti bo medica pri natakanju penila, kakor šampanjec. Ta pijača človeka jako pohladi in je torej za bolnike in mrzlične ljudi vsega priporočila vredna. Pa tudi zdravim ljudem je taka medica zelo prikladna pijača. Le preveč je nikar ne pij!

Golobja juha. Golobov je na deželi precej. Zato naj navedemo naslednji recept za prav dobro juho: 3 ali 4 osnažene in nasoljene stare golobe pari v kozici na presnem maslu, kamor si dala že nekaj koščkov čebule in nekaj zrezane zemlje. Pokrij jih za kakih dve uri. Ko so mehki, poreži prsno meso ter ga zreži na rezance. Kosti in zemlje stolci. V kozico, iz katere si vzela golobe, potresi tri žlice moke, premešaj in prideni stolčene kosti, zalij z dvema ali tremi litri goveje juhe, dodaj še vršiček majerona, košček limonove lupine ter pusti vreti še pol ure. Precedi potem juho ter deni vanjo prsno meso in na rezance zrezanih ter opečenih ali v presnem maslu sprajzenih zemelj. Namesto zemelj daš lahko tudi kaj drugega, na primer ocvrt grah, krompirjeve cmoke ali kaj drugega. Ko je vse gotovo, juho malo okisaj z vinom.

Telčja kislja juha. Kuhaj v slani vodi pol telečje glave tako dolgo, da postane meso mehko. Odloči kosti, olupljaj jezik ter zreži na kocke. V primerno kozico deni dve žlici presnega masla ali masti od pečenke; ko se speni, prideni zelenega peteršilja in tri žlice moke. Ko je nekoliko zarumenejo, prilivaj med vednim mešanjem dva in pol litra goveje juhe; dodaj še vršiček majerona, košček limonove lupine in nekoliko belega vina. To naj vre še nekaj časa. Potem precedi juho ter deni vanjo zrezano meso in dve na kocki zrezani, v raztepenem jajcu povaljani in v presnem maslu oprajeni zemljici. Juho okisaj lahko z limonovim sokom, a ne pusti potem več vreti.

ZDRAVSTVO

z Proti zaprtju. Ako si zaprt in te v spodnjem delu telesa kuha vročina, obenem si pa brezmejno žejen, tedaj ne segaj po vodi, da bi se napil kar v dušku, kajti to bi bilo prav tako, kakor če bi izlil v razbeljeno peč kozarec vode. V takem položaju pij vsake pol ure le po eno žlico vode in doživel boš čuda. Kako in zakaj? Ako bi se v takem primeru napil vode, kakor si žejen, bi tista voda pridrla kakor ploha v želodec in poplavila vso želodčno kislino kakor tudi druge potrebne redilne sokove in jih s seboj vzela iz telesa. Ako pa voda v takem položaju dohaja le po žlici v želodec, se ona tudi lepo premeša s pregostimi sokovi, jih odvede polagoma v čreva in v pravem razmerju razdeli po telesu, tako da vsaka malenkost najde svojo pravo pot. Telo se ti bo odprlo in zaprtja bo konec. Kdor ne verjame, naj poskusi. Dobro je, če v takih primerih namesto vode zauživaš prav tako po žlici sadni sok (voda od kuhanih jabolk in hrušk) ali pa medico, tudi malinovec.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

POLJANSKO PISMO.

Igra naših malčkov. — Zadovoljiva žitna letina. — Shodi in volitve. Obupani klerikalci si delajo pogum.

Poljane, sredi julija.

V nedeljo popoldne so naši mali iz doline uprizorili v Sokolskem domu «Kralja Matjaža». Igra je prav dobro uspela ter obilnemu poslušalstvu prav ugajala. Lepa hvala in priznanje našim malim, ki so po uro daleč hodili k skušnjam ter tako dobro rešili svojo nalogo. Hvala pa tudi vsem bratom in sestram, ki so imeli toliko truda z njimi pri skušnjah in pri uprizoritvi.

Zdaj smo v žetvi, ki letos v naši dolini ne bo slaba. Zadnje dni smo tudi pri nas imeli hudo vročino, zaradi katere so si ljudje trumoma iskali hladila v naši, za kopanje prijetni Sori, ki je bila naravnost topla. Spričo hude vročine nastopa že suša ter bi dež kaj blagodejno osvežil naša polja.

V nedeljo 24. t. m. bodo občinske volitve v občinah Poljane in Trata. Zadnje nedelje se je po cerkvah že agitiralo s pozivom, naj ne volijo framašonov (prostozidarjev), katerih pa pri nas sploh ni in s katerimi se radi vežejo le klerikalci v Beogradu, če jim to kaže. Pa tudi drugače se je videlo v nedeljo, da smo pred volitvami. Imeli smo na ta dan v dolini kar tri shode, dva zjutraj v Poljanah. Enega so imeli socijalisti na prostem, kjer je govoril g. Bernot iz Ljubljane. Bil je kratek in zelo pičlo obiskan shod. Drugi je bil v župnišču, kjer sta govorila gg. Brodar in Uršič. Tudi ta ni imel posebno mnogo udeležencev. Oba gospoda poslanca sta hvalila svojo klerikalno stranko, kaj je vse naredila, kakšno moč ima in jo bo šele imela po skupščinskih volitvah ter namigavala, da bodo v Sloveniji gospodarji vsega in čez vse klerikalci. Kaj pa, če bo malo drugače? Naša SLS si pač na vse načine dela pogum. G. Brodarja siino tišči Orjuna. Ne vemo prav za prav, zakaj je privlekel tudi Orjuna za lase v svoj govor. Kaj pa ima Orjuna opraviti z občinskimi in skupščinskimi volitvami ter občinskim gospodarstvom, občinskimi dolgovi in davki.

Popoldne je bil shod na Trati v Orlovskem domu. Tudi ta je bil slabo obiskan in se je mlačila prazna slama kakor zjutraj v Poljanah.

ŽUŽEMBERŠKO PISMO.

Po zaslugi SLS se žužemberška šrazredna šola skrči v 6razredno. — Dobivali bomo samo trikrat na teden pošto. — Potreba vodovoda.

Žužemberk, sredi julija.

Posledice okrnjenega državnega proračuna, za katerega so glasovali klerikalni poslanci, so končno dosegle tudi nas. Tako je naša šola iz šrazrednice reducirana v šolskem letu 1927./28. na 6razredno. To dejstvo se opravičuje s tem, da dobimo itak meščansko šolo. Mi pa, ki razmere bolje poznamo in mislimo z lastnimi in ne tujimi možgani, smo mnenja, da je to popolnoma izključeno. Meščanska šola bi namreč zahtevala svojo lastno moderno stavbo, ki je pa občina pri sedanjih razmerah ne more zidati, kajti pomisliti je treba, da še ni plačana šola na Žvirčem, župnišče pa se še niti odplačevati ni začelo. Dolžnost oblasti bi bila, da se pospešuje napredek zlasti tukajšnjega ljudstva, ki je tako oddaljeno od drugih kulturnih središč, ne pa, da se zatira. Zato pričakujemo, da bo oblastvo ta sklep razveljavilo in vzpostavilo zopet šrazrednico.

Zadnji čas imamo ugodno dnevno trikratno avtomobilsko zvezo, ki prevaža tudi pošto. Kakor pa se čuje, naj tudi tukaj zavladajo nazadnjaške razmere. Naš trg, ki je sedež uradov, kakor sodišča, davčnega urada, notariata, finančne kontrole, orožništva, ter je trgovinsko središče okolice, naj bi dobival pošto samo trikrat na teden, to pa zaradi tega, ker država noče plačati primernega pavšala zaradi proračunske nemožnosti. Pozivamo vse merodajne činitele, da se z vso svojo vplivnostjo zavzamejo za stvar in še pravčasno preprečijo nameravano ukinjenje vsakodnevne poštne vožnje, kar se ima zgoditi menda že s 23. t. m.

V zdravstvenem oziru imamo tudi zabeležiti velik nedostatek, in sicer pomanjkanje zdrave pitne vode. Prisiljeni smo piti in kuhati vodo iz Krke, v katero se steka pred pumpo, ki goni vodo na trg, gnojnica iz raznih hlevov in stranišč, kar je splošno znano. Opozorjamo na to zdravstvenega referenta in okrožnega zdravnika, da v tem pogledu posredujeja za red. Skrajni čas bi že bil, da bi se pričelo misliti na vodovod, ki bi bil vsekakor ljudstvu bolj koristen kakor pa nova farovška palača.

P. J.

ŠMARTINSKA GASILSKA SLAVNOST.

Smartno pri Litiji, sredi julija.

Naše gasilno društvo in vsi Šmarčani smo 10. t. m. praznovali praznik gasilcev, da s ponosom pokažemo na delo agilnega odbora, ki je s pomočjo vseh občanov oskrbel društvu novo motorno brizgalno na bencin, katera bo velike koristi za vso faro.

Na predvečer naše slavnosti je bila kumici gospe Knafličevi prirejena lepa podoknica z gasilsko baklado. Temu je sledilo nedeljsko jutro; potrkavanje in odmev možnarjev je budil Šmarčane, da so se požurili s pripravami na veseličnem prostoru. Vsa vas se je oblekla v praznično obleko. Vse je bilo v zastavah in cvetju. Le vreme je hotelo svečanost nekoliko pokaziti. Ob 10. uri se je vršila slovesna sv. maša, po sv. maši je blagoslovil brizgalno g. dekan, ki je ob tej priliki izrekel prav lep govor. Požrtvovalni in agilni načelnik društva, priljubljeni g. France Izgoršek, je po govoru g. dekana pozdravil goste in se zahvalil občinstvu za požrtvovalnost, katere uspeh je nova motorna brizgalna, ena izmed najkoristnejših pridobitev za naše fare. Brizgalno smo popoldne preizkusili. Jakost brizgalne je 30 konjskih sil, nasečnost vode dosega nad 80 metrov.

Popoldne ob 3. uri se je začela velika gasilska veselica, katere se je udeležilo nad 200 gasilcev v krojih. Občinstvo je bilo prav dobre volje ob lepem igranju rudniške godbe iz Zagorja ter se je krepčalo v skrbno založenih paviljonih. Pri tej priliki moramo pohvaliti marljive gospice in gospe, ki so se žrtvovale za društvo. Gmoten uspeh veselice je bil nepričakovano zadovoljiv. Agilni odbor, kateremu načeluje g. Franc Izgoršek, se je lahko ta dan prepričal o zaupanju občinstva, ki je s svojim številnim posetom pokazalo, da zna ceniti vrednost društva in agilnega odbora, kateremu je na uspehu te prireditve le iskreno čestitati.

V SLOGI BOMO ZMAGALI!

Prečetinci, sredi julija.

Stranki črnogorskih princev se tresejo hlače. Zakaj pa? Ker se boji poraza na dan skupščinskih volitev 11. septembra. Zakaj pa ne bomo volili SLS? Ker je stranka črnogorskih princev povzročiteljica velikega zla v Sloveniji. SLS je privolila v to, da se izplača 42 milijonov dinarjev črnogorskim princem. Ona ni odpravila davka na ročno delo, dasi je imela priliko za to. No, za kmeta, obrtnika in delavca SLS ni storila kaj pametnega, pač pa je bila za paragraf 82 novega finančnega zakona, po katerem bodo namesto bogatih družb plačevali večje davke siromašni sloji. «Domoľub» je priznal, da so klerikalci pristali na omenjeni paragraf. Evo vam dobrot od naše SLS.

V SLS poka in zato se je zavezala z radikali, katere je svoječasno zelo obdelavala zaradi njihovega framasonstva. Politikujoči duhovščini svetujemo, naj se prime za nos in naj ne kliče, da je vera v nevarnosti.

Zloraba vere cvete posebno v spovednicah; tam je trpin naročnik «Jutra» in «Domovine». Kje je kancelparagraf? Zagrizeni klerikalci nas čitatelje naprednega časopisja imenujejo za framasone, na drugi strani pa se SLS veže z izrazitimi framasoni. Toda ljudstvu se odpirajo oči in ljudje že vedno bolj znajo ločiti ljuljko od pšenice. Takšno varanje se mora nehati! Proč s stranko črnogorskih princev! Živela demokracija! Vsi naprednjaki se pridružimo v slogi SDS, da bomo strli naše največje zlo — klerikalizem!

BRASLOVŠKO PISMO.

Nerednosti v klerikalni posojilnici. — Budalosti «Slovenčevega» dopisnika. — Niso toliko pametni, da bi molčali.

Braslovče, julija.

Skoro bi bili pozabili odgovoriti na zadnje ponovno «Slovenčevo» izzivanje. Vrabei po strehah že čivkajo o znanih nerednostih v klerikalni posojilnici, vendar pa «Slovenčev» dopisnik nikakor ne molči. Mar bi utihnil, da bi se ta za klerikalce neprijetna zadeva odstavila z dnevnega reda. Vsa

braslovška in še devet far naokrog vé, da je v klerikalni posojilnici zmanjkala ogromna vsota denarja. Ker smo grajali dejstvo, da je blagajniške posle opravljal tajnik, in to na tak način, da njegovim manipulacijam dolgo niso prišli na sled, je prišel «Slovenec» z Jungschützenhauptmanni, nemškimi napisi in vojnimi posojili. Kaj vse to pomeni in kaj ima vse to opraviti z nespretnim vodstvom klerikalne posojilnice, to vé samo prebrisan dopisnik «Slovenca».

Prosimo dopisnika, da se bolj jasno izrazi, kam meri s temi svojimi besedami. Ali morda očita vojna posojila napredni posojilnici? Vsa ta posojila je naša posojilnica že pred leti prebolela in ima danes že znatne rezerve, ker je denarni zavod pač v sposobnih rokah. K temu še eno vprašanje: Kdo pa je zakrivil ta vojna posojila? Pristaši SLS, ki so imeli takrat v sedanjih napredni posojilnici veliko besedo. Toda o tem se ne izplača več govoriti. Vsota vojnih posojil, za takrat znatna, je pomenila po vojni neznamen denar, ki ga je posojilnica mimogrede prebolela.

Grda, pristno klerikalna zavratnost sta naslednja stavka «Slovenčevega» dopisnika: «Dobri možje, ki so še pri liberalni posojilnici — žal nam je zanje, da ne izpregledajo — so itak le bolj zaradi lepšega. Kako se je pa vršil občni zbor?»

Tisti dobri možje so dobri sami od sebe in ne morda po zaslugi klerikalnega dopisnika, ki je s tem dopisom pokazal, da sam ni prav nič dober mož in da je zaradi svojega nelepega pisanja napravil celo greh. Greh je tudi to, da ne obsodi javno onega, ki je zakrivil nerednosti v klerikalni posojilnici, dočim napada brez povišja poštene može. Tisti dobri možje pa vendarle niso tako dobri, da bi nesli denar v klerikalno posojilnico, kajti poleg dobrega srca imajo tudi nekaj pameti, ki jim veleva, da je najvarnejše v tisti posojilnici, ki ima sposobno vodstvo, in ne v tisti, kjer včasih niti šteti ne znajo.

To smo napisali samo zato, da si «Slovenčev» dopisnik ne bo domišljal, da nas je s svojimi nezmisljimi namigavanji ugnal v kozji rog. Na grožnje, da bo še kaj več povedal, ne damo ničesar, ker imamo čisto vest. H koncu še enkrat: Ako hočete sebi dobro, molčite! Ako ne marate poslušati tega nasveta, se pa udarimo!

SOKOLSTVO

s Priprave za otvoritev Sokolskega doma v Ljutomeru dne 13. in 14. avgusta t. l. so v polnem teku. Pričelo se je z razpošiljanjem okusnih lepokov, iz katerih je razviden ves program slavnosti. Zanimanje za slavnost je povsod živahno. Dne 14. avgusta se nameravajo zbrati v Ljutomeru številni napredni in Sokolstvu naklonjeni gostje, da na ta način popravijo, kar so lani ob odkritju Miklošičevega spomenika zamudili, namreč, da se po letih odsotnosti sestanejo na rodni prleški zemlji. Kdor želi prenočišča, naj se z dopisnico obrne na Sokolsko društvo. Če bi kdo izmed posetnikov hotel po slavnosti na razne izlete, mu bodo domačini rade volje nudili pomoč in nasvet.

ZANIMIVOSTI

× **Pred pogrebom se je dvignila iz krste.** V Beogradu se je pripetil nenavaden dogodek. Mlada žena natakarka Ivaniševića je že dalje časa bolehalo in pred nekaj dnevi izdihnila, kakor so vsi domnevali. V tem prepričanju se je pripravljala rodbina, da pokojnico spremi k zadnjemu počitku. Nekaj ur pred pogrebom pa se je zgodil čudež. Ko so domači in sosedje jokali ob krsti, je žena spregledala ter se polagoma dvignila iz krste. Navzoči so ostrmeli in zbežali iz hiše, le neka ženska se je približala krsti in nesrečno ženo prenesla na posteljo. Ženi so se vidno vračale moči in je upati, da bo ostala pri življenju.

× **Zamorski kralj z 20 ženami.** V spominskih zapiskih nekega angleškega admirala čitamo naslednjo zgodnico o strogi angleški kraljici Viktoriji, ki pa je včasih tudi pokazala, da ni brez smisla za šalo. Neki kralj zapadnoafriške države je moral na zahtevo Anglije odstopiti in zapustiti svojo domovino. Kralj je imel v svojem haremu veliko število izredno lepih žen. V ukazu, s katerim je bil od Angležev izgnan, je bilo tudi določeno, da ne sme vzeti s seboj več nego pet ženskih bitij. To pa je smatral afriški razkralj za osebno žalitev in je napisal kraljici Viktoriji naslednje protestno pismo: «Draga sestra kraljica Viktorija! Zapovedala si, da moram zapustiti svojo deželo. Mogoče imaš tu popolnoma prav. O tem se ne bom pričkal. Določila pa si tudi, da ne smem vzeti več kakor pet žen s seboj. To je nevredno kralja, da ne bi smel imeti s seboj več kakor pet žen. Prosim Te torej, da mi jih dopustiš najmanj dvajset. Tebe bi tudi hudo zadelo, če bi smela imeti samo pet mož.» Tega pisma se je kraljica baje tako razveselila, da je odstavljene mu kralju res dovolila vseh 20 zahtevanih žen.

× **Odkritje groba neznane kraljice v Sahari.** Puščava Sahara svoječasno ni bila tako obsežna ter se je šele tekóm stoletij razširila proti vzhodu. Peščevje je zagrnilo marsikatero mesto in druga človeška bivališča. Za neprecenljive vrednosti, ki so pokopane pod peskom puščav, se v zadnjem času učenjaki zelo zanimajo. Veliko odkritje so napravili pred kratkim na zahodni strani puščave. Pod peskom so našli truplo neke kraljice, ki je imela na rokah osemnajst zapestnic, devet zlatih in devet srebrnih. Na vratu je imela pet ovratnic, a na glavi diadem, posut z dragimi kamni. V grobu je bilo več umetno izrezljanega pohištva ter celi kupi smaragdov, rubinov in drugih dragocenosti. V drugem kotu grobnice se je nahajal krasen kamenit kip, predstavljajoč žensko osebo. Računajo, da izvira ta grobnica iz časa 1000 let pred Kristusom.

× **Strašna borba s steklim volkom.** Nedavno zvečer se je priklatil v neko planinsko stajo pri Izgoru v Hercegovini stekel volk in začel divje trgati ovce. Lastnik Čutuković, ki je spal v staji, se je prebudil in z golimi rokami vrgel na volka. Razvila se je strašna borba. Volk je s človeka trgal kos za kosom, ga podrl na tla in še mrtvega mrevaril. V tem je prihitel mlajši brat s sekiro in je volka tako srečno tresčil po hrbtišču, da je besna zver takoj poginila.

× **Morilec žensk.** Koncem minulega meseca je prišla ameriška policija v Vinipegu dolgo zasledovanega «človeka-gorilo». Ta častni priimek je dobil morilec Nelson, ki je tekóm treh let zadavil več kakor 18 žensk, da se polasti njihovega denarja. Poiskal je svoje žrtve v različnih hotelih, kjer je stanoval. Ime gorile je dobil radi izredno zoprne zunanosti in velikanskih visečih ustnic. Grdi obraz pa ni bil Nelsonu napoti, ker se je znal prikupiti svojim žrtvam s svojo gostobesednostjo. Vse žrtve so bile umorjene na en in isti način; gorila jih je zadavil z nogavico. Prva izmed njih je bila 56letna garderoberka v bostonskem gledališču, zadnja pa 14letno dekle v Vinipegu. Morilec je pobegnil iz ječe, a je bil ujet v gozdu blizu mesta. Trdil je, da ni kriv, a policija je zbrala številne dokaze njegovih zločinov. Sodišče ga je obsodilo na električni stol in ni dvoma, da bo tudi predsednik potrdil smrtno obsodbo.

× **Na strehi vagona obglavljen.** Pred kratkim se je vozil z brzovlakom Strassbourg-Pariz neki Rus, ki se je vtihotapil na streho vagona, ker si ni mogel kupiti voznega listka. Imel je spočetka srečo, da ga ni nihče opazil, in bi se bil najbrž res pripeljal v Pariz, da ga ni pri Lagnyju zalotila strašna smrt. Ko je vozil brzovlak čez železni most, se je potnik na strehi najbrže malo dvignil in ga je ogrodje mostu dobesedno obglavilo, na kar je padlo truplo na progo.

Listnica uredništva

Ljubno na Gorenjskem. Prepozno prejeli.

Benica. To je huda obdolžitev. Ali odgovarjate zanje? Ako je vse resnično in sta torej, kakor vidimo na podpisih, dve priči, se lahko priobči. Prosim za odgovor, da bomo lahko priobčili v prihodnji številki. Biti mora vse točno!

Schichtovo

terpentinovo
milo

svojimi 7 odlikami

Šesta odlika: Svetla barva

je znak, da je Schichtova specialiteta iz izbranih sirovin. Schichtova specialiteta, to pomeni nekaj posebnega.

- 1.) Terpentin v milu.
- 2.) Velik in priročen kos.
- 3.) Prijeten duh.
- 4.) Slike iz pravljic za izrezati.
- 5.) Milo je v zavitku.
- 6.) Svetla barva.
- 7.) Razkuženje perila.

132

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Še bo kradel.

Hrenov Vid je imel čebelnjak poln najtežjih panjev. Jurij Izmika mu jih je pa hodil krad. Nekoč ga je Vid zalotil pri tem opravilu, ga prijel za vrat, položil pred čebelnjakom na klop in mu pritisnil nekaj krepkih na tisti del telesa, kjer hrbet izgubi svoje ime. Končno ga je vprašal: «Ali boš še kradel?»

«Da. Vse drugo še bom kradel, samo čebel ne več,» je odvrnil Jurij.

Berač in lepa gospodična.

Po cesti proti vasi je krevsal star berač, a iz vasi je pravkar prihajala lepa mlada gospodična. Ko berač zagleda to dražestno bitje, se začne jeziti, zakaj morajo biti na svetu tudi berači.

Ko sta se srečala, se je nejevoljno obrnil proč od nje, toda gospodična je za hip postala ter ga vprašala: «Kaj sem Vam storila hudega? Zakaj ste mi pokazali hrbet?»

Berač: «Ne upam si jih pogledati, tako so lepi, gospodična...»

Dobro ga je zavrnil.

Sitnež (železniškemu sprevodniku v šali): «Ali je Noetova barka že polna?»

Sprevodnik: «Samo osel še manjka.»

Ni tako nevarno.

Ona: «Pomislil, Gervazij, kuharica mi je rekla, da sem strupena kača. Kar sapo mi je zaprlo!»

On: «Kaj, sapo zaprlo? Saj še vedno lahko govoriš!»

Ni čudno.

Zora: «Ko sem slednjič sprejela Mihčevo snubitev, mi je Mihec rekel, da je v devetih nebesih.»

Nada: «Seveda, saj je bil tudi že osemkrat zaročen.»

Nesporazumljenje.

Ahacijev Jošt se je silno zaljubil v mladenko Rozalijo. Zato je prišel nekega večera razodet to svojo vročo željo njenemu očetu.

Ta pa ga je dobrohotno potrapljal po rami: «Lahko si ostaneva prijatelj, a za mojo hčerko si malo prelahk.»

«Pa si obesim kak kamen na hrbet, da bom težji,» je odvrnil snubec.

NE SAMO NAJCENEJSE, AMPAK TUDI NAJBOLJSE BARVE, LAKE, FIRNEZ,

steklarski klej, čopiče ter vse potrebščine za slikarje, pleskarje in druge v te stroke spadajoče predmete dobite v staroznani trgovini na

Miklošičevi cesti, nasproti frančiškanske cerkve

Ivan Jančar

175

Zanimivo štivo.

Urša: «Moja hčerka Evlalija si je pri čitanju ožgala roko.»

Neža: «Kako to?»

Urša: «Pri kuhanju je brala zanimiv roman in namesto lista je obrnila lonec.»

Zmota.

Ona: «Saj si imel pred najino poroko dovolj časa, da bi me proučil.»

On (odvetnik): «Žal, sem se motil. Sicer sem se učil pravo, pa sem nepravdo vzela.»

Neprijazen stražnik.

Veseljak (se zjutraj huduje): «Najraje bi tega stražnika naznanil zaradi okrutnosti. Ko me je sinoči aretiral, me je peljal domov k stari, namesto na stražnico.»

V trgovini s perotnino.

Kupec (napram možu, ki ga ima pomotoma za trgovca): «Ali bi mogel dobiti kakšno debelo gos?»

Mož: «Samo trenutek potrpite, prodajalka pride takoj...»

Klobuk pozna.

Miha: «Zakaj si se odkril onemu gospodu? Ali te pozna?»

Bolte: «Mene ne, pač pa klobuk.»

Prepozno.

Jaka: «Čul sem o tvoji zaroki. Čestitam.»
Matija: «Dragi prijatelj, prihajaš prepozno: jaz sem bil zaročen.»

Jaka: «Tako? No, morda je celo boljše tako, saj ona ni bila lepa in tudi ne bogata. O dobrih duševnih lastnostih pa tudi ni govora pri njej. Ali si torej razbil zaroko?»

Matija: «Nasprotno, oženil sem se...»

Zamotano sorodstvo.

Gašper: «Ona dama je gotovo Vaša sorodnica.»

Melhijor: «Da. Ona je sestra prve žene drugega moža moje tretje žene...»

Ob vlaku.

Sprevodnik: «Vstopite hitro, gospodična, vlak se bo takoj odpeljal.»

Gospodična: «Samo trenutek, da objamem še svojo sestro.»

Sprevodnik: «Pustite, pustite! Bom že jaz opravil vse to...»

Pri izkušnji.

Profesor: «Imenujte mi snovi, v katerih se nahaja škrob.»

Dijak: «Trdi ovratniki in manšete...»

Tako je.

Žid (v restavraciji): «Gospod natakar, v juhi plava košček cunje. Kaj naj to pomeni?»

Natakar: «Ali naj za tri dinarje, ki jih plačate za juho, vržem vanjo kar svilen robec?»

Mala razlika.

Sodnik: «Vi ste našli denar in ste vedeli iz časopisja, čigav je. Zakaj ga niste vrnili?»

Potepin: «V dotičnem oglasu je vendar bilo pisano: »Poštene najditelji...«

Iz šole.

Šolski nadzornik (vpraša malega Jurčka): «No, povej, kdo je tvoj oče!»

Jurček (stoji in ne odgovori besedice).

Učitelj (nadzorniku): «Ali ne bi otroku stavili morda kakšnega lažjega vprašanja?»

Kokoš je nedolžna.

Ona: «Jutri bo 15 let, odkar sva poročena. Ali naj zakoljem kokoš?»

On: «Saj uboga kokoš nima nikake krivde pri tem...»

Tudi razlaga.

Sinček: «Atek, zakaj imajo prašički, kadar sesajo, zaprte oči?»

Oče: «Ali še tega ne veš? Zato, ker se sramujejo, da je njihova mati — prasica.»

Naznanilo!

Dne 31. julija bo prostovoljna javna dražba hiše s 5 sobami, v kateri je bila gostilna in trafika, pripravno za vsako drugo obrt, tri obokane kleti. Hosta, sadovnjak in lepa brajda, ob okrajni cesti LAŠKO — RIMSKE TOPLICE.

Ant. Pfeifer

Vrteče 69, pošta Laško

REVMATIZEM.

Zahvalna izjava.

155

G. drju. I. Rahlejevu

Beograd

Kosovska ulica 43.

Spoštovani gospod doktor! Najljubezniveje se Vam zahvaljujem za Vaše zdravlilo. Že enajst let nisem mogla hoditi in zdravniki so mi rekli, da so mi suši mozeg, toda Vaše zdravlilo mi je pomagalo, da morem zopet hoditi. Zato sem Vaše zdravlilo priporočila vsem ljudem v okolici, ki trpe na revmatizmu. Na misel mi je prišlo, da je baš danes 24. junija sv. Janez, Vaš god. Čestitam Vam in Vam želim, da bi Vas Bog še dolgo ohranil.

Virje (konak Medvedića) 24. junija 1926.

Terezija Franje Rednaića.

Zdravilo „RADIO BALSAMIKA“ izdeluje, prodaja in razpošilja po povzetju laboratorij „RADIO BALSAMIKA“ drja. I. Rahlejeva v Beogradu, Kosovska ulica 43.

Tudi on sme včasih govoriti.

Zefa: «Ali veš, da v spanju govoriš?»

Gašper: «Nekaj besed mi boš vendar tudi privoščila.»

MALI OGLASI

Išče se mojster za kolarski obrt 186

ki bi prevzel delavnico na zelo prometnem kraju. Preuredi se eventualno lahko tudi na električni pogon.

PREPOROD!

Vzroki naših boleznin in način, kako se jih osvobodimo. 168

Večina današnjih ljudi trpi na živčnih in artritiskih boleznih. Mnogo ljudi se prerano postara in umre. Redkokoli ve, kaj je to, biti zdrav. Besede: nervoza, apatija, malo spočnost, glavobol, nevralgija, revma, protin itd. se čujejo najpogosteje.

Kaj je vzrok vsemu temu?

Vzrok je za vse bolezni isti — neracionalni način življenja, ki ga živimo, in pri tem pozabljamo, da se naša kri zastropija z različnimistrupi, kakor n. pr. mokračna kislina, urati, toksini itd., in naše življensko zleze polagoma otrpnejo.

Osvobodite samo svoj organizem mokračne kisline, pojačajte svoje življensko zleze in preporodili se boste fizično in moralno, zopet boste živeli življenje popolnoma zdravega in srečnega človeka.

Znani francoski urolog prof. Braun-Sekar, jo po dolgoletnem in izkušnjah na živalih, kakor tudi sam na sebi, do senzacionalnega odkritja, iznašel je namreč način pridobivanja specijsnega ekstrakta iz živalske zleze, s pomočjo katerega se človeška kri čisti mokračne kisline in drugihstrupov, teh osnovnih vzrokov najrazličnejših boleznin, a organizem dobi pri tem zopet svojo moč.

Po istem načinu se pridobiva zdravilo »KALEFLUID«. D. Kahavozbo on ni bil zdravilo se po iznajditelju »KALEFLUID«.

Dejstvo »KALEFLUID« je, da pri artritisnih boleznih, kakor tudi pri oslabeledosti so ocenili tisoči profesorjev in zdravnikov, istotako pa tudi tisoči samih bolnikov iz raznih držav.

»KALEFLUID« je bil za svoje vrline odlikovan na higijskih razstavah v Parizu, Londonu, Bruslju in Firenci s 4 »grand prix« in 4 velikimi zlatimi kolajzami.

»KALEFLUID« se prodaja v vseh lekarnah in drogerijah. Detalna literatura »Preporod« z zdravniškimi ocenami in pismi bolnikov pošiljamo vsakomur brezplačno. Obrnite se na: Beograd, Katičeva ul. 1. Lit. D. Miloš Marković.

Potnik z lastnim avtomobilom,

ki potuje po Vojvodini in Srbiji, prevzame kakršnokoli zastopstvo. — Ponudbe na naslov: M. Zagrljažski, Videm pri Krškem. 189

Kupuj vedno

samo „Doko“ čevlje

bodi vsakomur, ki je štedljiv, najvažnejša in koristna zapoved.

Trgovina „DOKO“ Ivan Čarman
Prešernova ulica 9, dvorišče

ČADEŽ & BRCAR

LJUBLJANA, KOLODVORSKA ULICA 35

IMATA VEDNO

V ZALOGI PO

KONKURENČNIH

CENAH:

POLJEDELSKE TRIJERJE,

la GONILNA JERMENA,

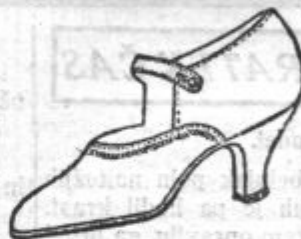
NARAVNE IN UMETNE

MLINSKE KAMNE,

MLINSKE POTREBSCINE.

LETNA OKASIONSKA PRODAJA

75:-

168:-

PETOVIA

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 1
PTUJ, Slovenski trg

Ako hočete biti lepi

ako se hočete veseliti nad svojim dobro negovanim licem, svojimi rokami in svojimi vedno lepše postajajočimi lasmi, uporabljajte tudi Vi, kot mi:

Fellerjeva mila zdravja in lepote z marke „Elsa“, najplemenitejše kakovosti, ki vsebujejo medijno-prenežensko, dobro delujoče sestavine, ki se opijejo v koži in jo oplemenjujejo. Poizkusite enkrat:

- Elsa lilijano miločno milo
- Elsa romanjakovo milo
- Elsa glicerinsko milo
- Elsa borakovo milo
- Elsa katransko milo
- Elsa milo za britje

Fellerjeva kavkaška pomada „Elsa“ za obraz in nego kože. Ona Vam obrani mladost in lepoto, gladi gube na koži in jo dela gibko, baržunasto-mehko. Strmelj boste, kako hitro Vam ginejo pege, mozolci, sojedci, razpokana in rdeča mesta.

Fellerjeva močna „Elsa“ po mada za rast las zabraňuje izpadanje las, prerano osivlost, odstranjuje prhljaj, dela krhke lase, mehke, gibke, in pospešuje rast las. Za poizkus 2 lončka ene ali po 1 lonček od obeh pomad z zavojnico in poštinsko vred 38 Din.

Te cene so razumejno le, če se hočite denar v uspeh, ker se proti povzetju poštinske vrata za 10 Din.

Navedila je nasloviti različno tabele: 1
Eugen F. Feller, Industrijska, Dunajska 363 (Avstrija).

Ali se hočete brez nevarnosti rešiti

revmatizma

protina, vdora (Hexenschuss) in ishlasa?

Revmatizem je strahovita, daleč razširjena bolezen, ki ne prizanaša ne revnim ne bogatim in si izbira žrtve po kočah in po palačah. Kaj mnogo stranske so oblike, v katerih se pokazuje to trpljenje, in največkrat niso bolezni, ki jih označujemo s popolnoma dragimi imeni, nič drugega kot

revmatizem.

Včasih so to bolečine v udih in členkih, včasih otekli udje, skrivljene roke in noge, tiganje, zbadanje, vlečenje pri najrazličnejših delih telesa, da celo oslabeledost oči je pogosto posledica revmatičnih in protinskih bolečin.

Kakor je različovita slika, ki jo kaže bolezen, tako mnogostranska so vsa mogoča zdravila, leki, mazila, mešanice itd., ki jih hvalisajo trpečemu občinstvu. Večina teh sredstev pa ne more ozdraviti, nego največ za kratek čas prinese olajšanje.

Kar Vam priporočamo, je nekaj naravnega.

Mi Vam gotovo pomagamo.

Če želimo olajšanje je izborna in učinkuje tudi pri zastarelih kroničnih razmerah. Da dobimo nadaljnjih pristašev, smo se odločili, vsakemu, ki nam piše, poslati

popolnoma zastoj

naš zanimivi, jako poučni spis.

Koga torej mučijo bolečine, kdor bi se hitrim potom rad rešil temeljito in brez nevarnosti svojega trpljenja, piši še danes na

AUGUST MÄRZKE, Berlin — Wilmersdorf

Bruchsalterstrasse No. 5., Abt. 333

187